ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τμήμα μείζονος συνθέσεως)

της 11ης Σεπτεμβρίου 2025*

«Αίτηση αναιρέσεως – Κρατικές ενισχύσεις – Άρθρο 107, παράγραφος 3, στοιχείο γ', και άρθρο 108 ΣΛΕΕ – Σχεδιαζόμενη ενίσχυση για την ανάπτυξη δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων στις εγκαταστάσεις ηλεκτροπαραγωγής Paks (Ουγγαρία) – Απευθείας ανάθεση της σύμβασης κατασκευής – Οδηγία 2014/25/ΕΕ – Απόφαση με την οποία η ενίσχυση κηρύχθηκε συμβατή με την εσωτερική αγορά υπό την επιφύλαξη της τήρησης ορισμένων δεσμεύσεων – Συμβατότητα της ενίσχυσης με άλλες διατάξεις του ενωσιακού δικαίου, πέραν της νομοθεσίας για τις κρατικές ενισχύσεις – Αντικείμενο της ενίσχυσης – Όροι άρρηκτα συνδεδεμένοι με την ενίσχυση – Παράλληλη διεξαγωγή διαδικασίας λόγω παραβάσεως κράτους μέλους – Υποχρέωση αιτιολόγησης»

Στην υπόθεση C-59/23 P,

με αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία ασκήθηκε στις 6 Φεβρουαρίου 2023,

Δημοκρατία της Αυστρίας, εκπροσωπούμενη από τους A. Posch, M. Fruhmann, M. Klamert, και F. Koppensteiner, επικουρούμενους από τον H. Kristoferitsch, Rechtsanwalt,

αναιρεσείουσα,

όπου οι λοιποί διάδικοι είναι:

η **Ευρωπαϊκή Επιτροπή**, εκπροσωπούμενη από τις P. Němečková και L. Wildpanner,

καθής πρωτοδίκως,

το **Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου**, εκπροσωπούμενο από τους A. Germeaux και T. Schell, επικουρούμενους από τον P. Kinsch, avocat,

η **Τσεχική Δημοκρατία**, εκπροσωπούμενη από τον M. Smolek, την L. Halajová, τον T. Müller και τον J. Vláčil,

η **Γαλλική Δημοκρατία**, εκπροσωπούμενη αρχικώς από τους R. Bénard, T. Lechevallier, T. Stéhelin, στη συνέχεια από τους T. Lechevallier και T. Stéhelin,

η **Ουγγαρία**, εκπροσωπούμενη από τον M. Z. Fehér, επικουρούμενο από τους B. Karsai, Z. Zs. Lehoczki και P. Nagy, ügyvédek,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

η **Δημοκρατία της Πολωνίας**, εκπροσωπούμενη από τον B. Majczyna,

η **Σλοβακική Δημοκρατία**,

το **Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας**,

παρεμβαίνοντα πρωτοδίκως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τμήμα μείζονος συνθέσεως),

συγκείμενο από τους K. Lenaerts, Πρόεδρο, T. von Danwitz, Αντιπρόεδρο, F. Biltgen, I. Jarukaitis, M. L. Arastey Sahún, S. Rodin, N. Jääskinen, Δ. Γρατσία (εισηγητή) και M. Gavalec, προέδρους τμήματος, A. Arabadjiev, I. Ziemele, J. Passer, O. Spineanu-Matei, M. Condinanzi και R. Frendo, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: L. Medina

γραμματέας: I. Illéssy, διοικητικός υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 12ης Νοεμβρίου 2024,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 27ης Φεβρουαρίου 2025,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με την υπό κρίση αίτηση αναιρέσεως, η Δημοκρατία της Αυστρίας ζητεί την αναίρεση της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της 30ής Νοεμβρίου 2022, Αυστρία κατά Επιτροπής (T-101/18, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, EU:T:2022:728), με την οποία απορρίφθηκε η προσφυγή της που είχε ως αίτημα την ακύρωση της αποφάσεως (ΕΕ) 2017/2112 της Επιτροπής, της 6ης Μαρτίου 2017, σχετικά με το μέτρο/καθεστώς ενισχύσεων/κρατική ενίσχυση SA.38454 – 2015/C (πρώην 2015/N) που προτίθεται να χορηγήσει η Ουγγαρία για τη στήριξη της ανάπτυξης δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων στον πυρηνικό σταθμό ηλεκτροπαραγωγής Paks II (ΕΕ 2017, L 317, σ. 45, στο εξής: επίδικη απόφαση).

I. Το νομικό πλαίσιο

A. Η οδηγία 2004/17/ΕΚ

2 Το άρθρο 40 της οδηγίας 2004/17/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών (ΕΕ 2004, L 134, σ. 1) έφερε τον τίτλο «Χρησιμοποίηση ανοικτών διαδικασιών, κλειστών διαδικασιών και διαδικασιών με διαπραγμάτευση» και όριζε στην παράγραφο 3 τα εξής:

«Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να χρησιμοποιούν μια διαδικασία χωρίς προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

[…]

γ) εάν, για λόγους τεχνικούς ή καλλιτεχνικούς ή σχετικούς με την προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, η σύμβαση μπορεί να ανατεθεί μόνο σε ορισμένο οικονομικό φορέα·

[…]».

B. Η οδηγία 2014/25/ΕΕ

3 Το άρθρο 50 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων φορέων που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών και την κατάργηση της οδηγίας 2004/17/ΕΚ (ΕΕ 2014, L 94, σ. 243, και διορθωτικό ΕΕ 2016, L 311, σ. 26), τιτλοφορείται «Χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού» και προβλέπει τα εξής:

«Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να χρησιμοποιούν μια διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

[…]

γ) εάν τα έργα, οι προμήθειες ή οι υπηρεσίες μπορούν να παρασχεθούν μόνον από έναν συγκεκριμένο οικονομικό φορέα για οποιονδήποτε από τους κατωτέρω λόγους:
   i) ο στόχος της σύμβασης είναι η δημιουργία ή απόκτηση μοναδικού έργου τέχνης ή καλλιτεχνικής εκδήλωσης,
   ii) δεν υφίσταται ανταγωνισμός για τεχνικούς λόγους,
   iii) η προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

Οι εξαιρέσεις που ορίζονται στα σημεία ii) και iii) εφαρμόζονται μόνο εάν δεν υπάρχει εύλογη εναλλακτική λύση ή υποκατάστατο και η απουσία ανταγωνισμού δεν είναι αποτέλεσμα τεχνητού περιορισμού των παραμέτρων της σύμβασης·

[…]».

4 Το άρθρο 106 της οδηγίας 2014/25, το οποίο επιγράφεται «Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο και μεταβατικές διατάξεις», ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία έως τις 18 Απριλίου 2016. […]»

5 Το άρθρο 107 της οδηγίας 2014/25 φέρει τον τίτλο «Κατάργηση» και προβλέπει στο πρώτο εδάφιο τα εξής:

«Η οδηγία 2004/17/ΕΚ καταργείται από τις 18 Απριλίου 2016.»

II. Το ιστορικό της διαφοράς

6 Το ιστορικό της διαφοράς εκτίθεται στις σκέψεις 2 έως 9 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως. Για τις ανάγκες της παρούσας διαδικασίας, μπορεί να συνοψιστεί ως ακολούθως.

7 Στις 22 Μαΐου 2015 η Ουγγαρία κοινοποίησε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, υπό τον αριθμό C(2017) 1486, ένα μέτρο το οποίο αφορούσε την παροχή χρηματοδοτικής συνεισφοράς για την ανάπτυξη δύο νέων αντιδραστήρων στις εγκαταστάσεις του πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής Paks (Ουγγαρία), των αποκαλούμενων «Paks II», ήτοι της μονάδας 5 και της μονάδας 6 του σταθμού αυτού (στο εξής: δύο νέοι πυρηνικοί αντιδραστήρες), επιπλέον των τεσσάρων πυρηνικών αντιδραστήρων που ήδη λειτουργούσαν εκεί. Δικαιούχος του κοινοποιηθέντος μέτρου ήταν η εταιρία MVM Paks II Nuclear Power Plant Development Private Company Limited by Shares (στο εξής: εταιρία Paks II), η οποία ανήκει κατά 100 % στο ουγγρικό Δημόσιο και επρόκειτο να αποκτήσει την κυριότητα και την εκμετάλλευση των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων.

8 Σύμφωνα με διακυβερνητική συμφωνία σχετική με τη συνεργασία για την ειρηνική χρήση της πυρηνικής ενέργειας, η οποία συνήφθη στις 14 Ιανουαρίου 2014 μεταξύ της Ρωσικής Ομοσπονδίας και της Ουγγρικής Κυβέρνησης (στο εξής: διακυβερνητική συμφωνία), οι δύο χώρες έχουν αναλάβει τη δέσμευση να συνεργάζονται, στο πλαίσιο πυρηνικού προγράμματος, για τη συντήρηση και την περαιτέρω ανάπτυξη του πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής Paks. Βάσει της ως άνω συμφωνίας, η Ρωσική Ομοσπονδία και η Ουγγαρία όφειλαν αμφότερες να ορίσουν έναν έμπειρο δημόσιο οργανισμό ελεγχόμενο από το κράτος, ο οποίος θα ήταν οικονομικά και τεχνικά υπεύθυνος για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών του ως εργολάβου ή ιδιοκτήτη, όσον αφορά, μεταξύ άλλων, τον σχεδιασμό, την κατασκευή και τη θέση σε λειτουργία των νέων αντιδραστήρων. Η Ρωσική Ομοσπονδία ανέθεσε στην κεφαλαιουχική εταιρία Nizhny Novgorod Engineering Company Atomenergoproekt (στο εξής: JSC NIAEP) την κατασκευή των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων και η Ουγγαρία όρισε την εταιρία Paks II ως φορέα που θα είχε την κατοχή και την εκμετάλλευσή τους. Στο πλαίσιο αυτό, η JSC NIAEP και η εταιρία Paks II υπέγραψαν στις 9 Δεκεμβρίου 2014 σύμβαση μηχανολογικού σχεδιασμού, αγοράς και κατασκευής των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων.

9 Με τη διακυβερνητική συμφωνία, η Ρωσική Ομοσπονδία δεσμεύθηκε να χορηγήσει στην Ουγγαρία κρατικό δάνειο για τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων. Το δάνειο διεπόταν από τη διακυβερνητική συμφωνία χρηματοδότησης της 28ης Μαρτίου 2014 και προέβλεπε ανανεούμενη πιστωτική διευκόλυνση ύψους 10 δισεκατομμυρίων ευρώ, η οποία προοριζόταν αποκλειστικά για τον σχεδιασμό, την κατασκευή και τη θέση σε λειτουργία των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων. Η Ουγγαρία δεσμεύθηκε να παράσχει συμπληρωματικό ποσό 2,5 δισεκατομμυρίων ευρώ προερχόμενο από τον δικό της

προϋπολογισμό για τη χρηματοδότηση της επένδυσης στους δύο νέους πυρηνικούς αντιδραστήρες. Δεν επρόκειτο όμως να μεταφέρει στους λογαριασμούς της εταιρίας Paks II τα κεφάλαια που απαιτούνταν για την καταβολή του τιμήματος αγοράς των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων. Το μεγαλύτερο μέρος των σχετικών κεφαλαίων θα παρέμεναν στην Τράπεζα Ανάπτυξης και Διεθνών Οικονομικών Υποθέσεων της Ρωσίας, την Vnesheconombank. Μετά την ολοκλήρωση κάθε σταδίου, η εταιρία Paks II θα υπέβαλλε αίτημα στην εν λόγω τράπεζα για καταβολή του 80 % του οφειλόμενου ποσού απευθείας στην JSC NIAEP. Επίσης, θα υπέβαλλε αντίστοιχο αίτημα καταβολής του εναπομένοντος 20 % στον οργανισμό διαχείρισης δημοσίου χρέους της Ουγγαρίας.

10 Με την επίδικη απόφαση, η οποία εκδόθηκε με το πέρας της επίσημης διαδικασίας έρευνας που κινήθηκε δυνάμει του άρθρου 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι το κοινοποιηθέν μέτρο συνιστούσε κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, η οποία, υπό την επιφύλαξη των όρων που προβλέπονταν στο άρθρο 3 της επίδικης αποφάσεως, ήταν συμβατή με την εσωτερική αγορά, βάσει του άρθρου 107, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΣΛΕΕ. Η Επιτροπή έκρινε ότι η απευθείας ανάθεση της κατασκευής των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων στην JSC NIAEP δεν μπορούσε να προκαλέσει περαιτέρω στρέβλωση του ανταγωνισμού και των συναλλαγών στη σχετική αγορά, ήτοι στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, και ότι, ως εκ τούτου, η ίδια δεν ήταν υποχρεωμένη, λαμβανομένης υπόψη της εφαρμοστέας νομολογίας, να ελέγξει αν η επίμαχη ανάθεση ήταν σύμφωνη με την ενωσιακή νομοθεσία για τις δημόσιες συμβάσεις. Στην επίδικη απόφαση, η Επιτροπή επισήμανε ότι, εν πάση περιπτώσει, είχε διεξαχθεί συναφώς χωριστή διαδικασία βάσει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ, στο πλαίσιο της οποίας είχε εξεταστεί το ζήτημα αν η Ουγγαρία τήρησε την ενωσιακή νομοθεσία για τις δημόσιες συμβάσεις, χωρίς η εξέταση να καταλήξει σε διαπίστωση παραβάσεως της νομοθεσίας αυτής από το κράτος μέλος.

III. Η διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

11 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 21 Φεβρουαρίου 2018, η Δημοκρατία της Αυστρίας άσκησε προσφυγή με αίτημα την ακύρωση της επίδικης αποφάσεως.

12 Στις 19 Ιουλίου 2018 επιτράπηκε να παρέμβουν στη διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, αφενός, το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου υπέρ της Δημοκρατίας της Αυστρίας και, αφετέρου, η Τσεχική Δημοκρατία, η Γαλλική Δημοκρατία, η Ουγγαρία, η Δημοκρατία της Πολωνίας, η Σλοβακική Δημοκρατίας καθώς και το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας υπέρ της Επιτροπής.

13 Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή, αφού εξέτασε και απέρριψε όλους τους προβληθέντες λόγους ακυρώσεως, πλην του δεύτερου και του τρίτου, από τους οποίους η Δημοκρατία της Αυστρίας είχε παραιτηθεί.

IV. Τα αιτήματα των διαδίκων κατ' αναίρεση

14 Η Δημοκρατία της Αυστρίας ζητεί από το Δικαστήριο:

– να αναιρέσει την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου στο σύνολό της·

– να δεχθεί στο σύνολό της την προσφυγή που ασκήθηκε πρωτοδίκως με αίτημα την ακύρωση της επίδικης αποφάσεως και

– να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

15 Το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου ζητεί από το Δικαστήριο:

– να αναιρέσει την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου·

– να κάνει δεκτό στο σύνολό του το πρωτοδίκως προβληθέν αίτημα ακυρώσεως της επίδικης αποφάσεως και

– να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

16 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:

– να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως και

– να καταδικάσει τη Δημοκρατία της Αυστρίας στα δικαστικά έξοδα.

17 Η Τσεχική Δημοκρατία ζητεί από το Δικαστήριο:

– να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως και

– να καταδικάσει τη Δημοκρατία της Αυστρίας στα δικαστικά έξοδα.

18 Η Γαλλική Δημοκρατία, η Ουγγαρία και η Δημοκρατία της Πολωνίας ζητούν από το Δικαστήριο να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως.

V. Επί του αιτήματος επανάληψης της προφορικής διαδικασίας

19 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 13 Μαρτίου 2025, η Ουγγαρία ζήτησε να διαταχθεί η επανάληψη της προφορικής διαδικασίας, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 83 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου. Προς στήριξη του αιτήματός της, ισχυρίζεται κατά βάσιν ότι διαφωνεί με ορισμένες από τις εκτιμήσεις οι οποίες διατυπώνονται στις προτάσεις της γενικής εισαγγελέα. Ειδικότερα, η Ουγγαρία θεωρεί ότι δεν ευσταθούν οι εκτιμήσεις που αφορούν το περιεχόμενο της υποχρέωσης της Επιτροπής να εξετάζει, στο πλαίσιο διαδικασίας όπως αυτή κατά το πέρας της οποίας εκδόθηκε η επίδικη απόφαση, αν ένα μέτρο ενίσχυσης συνάδει με άλλες διατάξεις του ενωσιακού δικαίου πέραν των σχετικών με τις κρατικές ενισχύσεις, ιδίως σε περίπτωση που η Επιτροπή έχει ήδη προβεί σε τέτοια εξέταση στο πλαίσιο διαδικασίας την οποία είχε κινήσει κατά του ίδιου κράτους μέλους λόγω ενδεχόμενης παραβάσεώς του.

20 Επ' αυτού υπενθυμίζεται, αφενός, ότι ο Οργανισμός του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ο Κανονισμός Διαδικασίας του Δικαστηρίου δεν προβλέπουν τη δυνατότητα των διαδίκων να υποβάλουν παρατηρήσεις σε απάντηση των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα (απόφαση της 25ης Ιανουαρίου 2022, Επιτροπή κατά European Food κ.λπ., C-638/19 P, EU:C:2022:50, σκέψη 55 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

21 Αφετέρου, όπως ορίζεται στο άρθρο 252, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, ο γενικός εισαγγελέας διατυπώνει δημόσια, με πλήρη αμεροληψία και ανεξαρτησία, αιτιολογημένες προτάσεις επί των υποθέσεων στις οποίες, σύμφωνα με τον Οργανισμό του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, απαιτείται η παρέμβασή του. Το Δικαστήριο δεν δεσμεύεται ούτε από τις ίδιες τις προτάσεις ούτε από την αιτιολογία βάσει της οποίας ο γενικός εισαγγελέας καταλήγει σε αυτές. Κατά συνέπεια, τυχόν διαφωνία διαδίκου με τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα, όποια και αν είναι τα ζητήματα που εξετάζονται εκεί, δεν μπορεί να συνιστά, καθ' εαυτήν, λόγο επανάληψης της προφορικής διαδικασίας (απόφαση της 25ης Ιανουαρίου 2022, Επιτροπή κατά European Food κ.λπ., C-638/19 P, EU:C:2022:50, σκέψη 56 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

22 Είναι βεβαίως αληθές ότι το Δικαστήριο μπορεί ανά πάσα στιγμή, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, να διατάξει την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 83 του Κανονισμού Διαδικασίας, ιδίως αν κρίνει ότι δεν έχει διαφωτιστεί επαρκώς ή σε περίπτωση που, μετά το πέρας της προφορικής διαδικασίας, ένας διάδικος επικαλείται νέο πραγματικό περιστατικό δυνάμενο να ασκήσει αποφασιστική επιρροή στην απόφαση του Δικαστηρίου.

23 Εν προκειμένω όμως, το Δικαστήριο, αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα, εκτιμά ότι, μετά το πέρας της έγγραφης διαδικασίας και της επ' ακροατηρίου συζητήσεως που διεξήχθη ενώπιόν του, διαθέτει όλα τα αναγκαία στοιχεία για να αποφανθεί επί της υπό κρίση υποθέσεως. Επισημαίνει ακόμη ότι, εν πάση περιπτώσει, από το αίτημα επανάληψης της προφορικής διαδικασίας, στο οποίο η Ουγγαρία επικεντρώνεται κατά βάσιν σε νομικά ζητήματα που έχουν ήδη συζητηθεί στο πλαίσιο της έγγραφης διαδικασίας αλλά και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, δεν προκύπτει κανένα νέο πραγματικό περιστατικό δυνάμενο να επηρεάσει την απόφαση την οποία καλείται να εκδώσει στην προκειμένη υπόθεση.

24 Υπ' αυτές τις συνθήκες, δεν συντρέχει λόγος να διαταχθεί η επανάληψη της προφορικής διαδικασίας.

VI. Επί της αιτήσεως αναιρέσεως

25 Προς στήριξη της αιτήσεως αναιρέσεως, η Δημοκρατία της Αυστρίας προβάλλει τέσσερις λόγους αναιρέσεως, εκ των οποίων ο πρώτος αφορά πλάνη περί το δίκαιο στην οποία φέρεται να υπέπεσε το Γενικό Δικαστήριο κρίνοντας ότι η έλλειψη διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης για την κατασκευή των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων δεν καθιστούσε την επίδικη απόφαση παράνομη, ο δεύτερος αφορά πλάνη περί το δίκαιο κατά τον έλεγχο της αναλογικότητας του επίμαχου μέτρου ενίσχυσης, ο τρίτος αφορά πλάνη περί το δίκαιο στην οποία φέρεται να υπέπεσε το Γενικό Δικαστήριο όσον αφορά το ζήτημα της ύπαρξης δυσανάλογων στρεβλώσεων του ανταγωνισμού καθώς και της ισχυροποίησης και/ή της δημιουργίας δεσπόζουσας θέσης στην αγορά, και, τέλος, ο τέταρτος αφορά πλάνη περί το δίκαιο ως προς τον καθορισμό των συστατικών στοιχείων της επίμαχης ενίσχυσης.

A. Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως

26 Στο πλαίσιο του πρώτου λόγου αναιρέσεως γίνεται αναφορά στις σκέψεις 27 έως 50 και 196 έως 203 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

27 Πρώτον, αυτός ο λόγος βάλλει κατά της απόρριψης, από το Γενικό Δικαστήριο, του πρώτου λόγου της πρωτοδίκως ασκηθείσας προσφυγής ακυρώσεως, με τον οποίο η Δημοκρατία της Αυστρίας υποστήριξε ότι η επίδικη απόφαση ήταν παράνομη λόγω του ότι η κατασκευή των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων, η οποία ήταν, κατά την άποψή της, «όρος άρρηκτα συνδεδεμένος» με το αντικείμενο της επίμαχης ενίσχυσης, είχε ανατεθεί στην JSC NIAEP χωρίς να έχει οργανωθεί διαγωνισμός, κατά παραβίαση της ενωσιακής νομοθεσίας για τις δημόσιες συμβάσεις.

28 Επισημαίνεται ειδικότερα ότι, στις σκέψεις 25 έως 50 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε κατά βάσιν, αφενός, ότι, στις αιτιολογικές σκέψεις 279 έως 287 της επίδικης αποφάσεως, η Επιτροπή είχε ορθώς στηριχθεί, κυρίως, στην αρχή ότι η υποχρέωσή της να σεβαστεί τη συνοχή μεταξύ του δικαίου των κρατικών ενισχύσεων και των διατάξεων που διέπουν άλλους τομείς του ενωσιακού δικαίου περιοριζόταν μόνο σε εκείνους τους όρους της επίμαχης ενίσχυσης οι οποίοι συνδέονταν τόσο άρρηκτα με το αντικείμενό της ώστε ήταν αδύνατη η χωριστή εξέτασή τους. Παραπέμποντας στην απόφαση της 22ας Σεπτεμβρίου 2020, Αυστρία κατά Επιτροπής (C-594/18 P, EU:C:2020:742), την οποία επικαλέστηκε η Δημοκρατία της Αυστρίας, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε κατ' αρχάς ότι δεν είχε προβληθεί ενώπιόν του καμία παράβαση διατάξεων του ενωσιακού δικαίου λόγω της οικονομικής δραστηριότητας που προωθούσε η επίμαχη ενίσχυση. Εν συνεχεία, κατά το Γενικό Δικαστήριο, ουδεμία συνέπεια μπορούσε να συναχθεί από το γεγονός ότι, στην απόφαση εκείνη, το Δικαστήριο δεν είχε εξετάσει την ύπαρξη άρρηκτου συνδέσμου μεταξύ των όρων της οικείας ενίσχυσης και της ίδιας της ενίσχυσης, δεδομένου ότι, στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η προαναφερθείσα απόφαση, η προβαλλόμενη παραβίαση των αρχών του ενωσιακού δικαίου απέρρεε από το καθ' εαυτό αντικείμενο της ενίσχυσης, ήτοι την ανάπτυξη πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής. Τέλος, κατά την εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου, δεν προέκυπτε από την ως άνω απόφαση ότι το Δικαστήριο είχε την πρόθεση να διευρύνει την έκταση του ελέγχου τον οποίο όφειλε να ασκήσει η Επιτροπή στον τομέα αυτόν, διότι η επιβολή υποχρέωσης ελέγχου ανεξαρτήτως της ύπαρξης τέτοιου άρρηκτου συνδέσμου θα προσέκρουε τόσο στους κανόνες και τις διαδικαστικές εγγυήσεις που προσιδιάζουν στις διάφορες ειδικές διαδικασίες άλλων τομέων του ενωσιακού δικαίου όσο και στην αρχή της αυτοτέλειας των διοικητικών διαδικασιών και των μέσων ένδικης προστασίας. Με βάση το ανωτέρω σκεπτικό, το Γενικό Δικαστήριο κατέληξε, με τη σκέψη 34 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, στο συμπέρασμα ότι η Επιτροπή δεν είχε υποπέσει σε νομικό σφάλμα κρίνοντας ότι έπρεπε να περιορίσει τον έλεγχό της, στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 108 ΣΛΕΕ, μόνον στο καθ' εαυτό μέτρο ενίσχυσης καθώς και στους όρους που συνδέονταν άρρηκτα με αυτό.

29 Αφετέρου, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, στη σκέψη 35 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι εσφαλμένως η Δημοκρατία της Αυστρίας υποστήριξε ότι η απευθείας ανάθεση στην JSC NIAEP της κατασκευής των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων συνιστούσε «όρο άρρηκτα συνδεδεμένο» με το αντικείμενο της επίμαχης ενίσχυσης για τον λόγο ότι, εάν προκηρυσσόταν διαγωνισμός θα μπορούσε να καταλήξει σε εντελώς διαφορετική ενίσχυση, ιδίως από πλευράς του ύψους και της δομής της. Ειδικότερα, αφού διευκρίνισε ότι η επίμαχη ενίσχυση συνίστατο στη δωρεάν διάθεση δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων στην εταιρία Paks II με σκοπό την εκμετάλλευσή τους, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, στη σκέψη 36 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι το ζήτημα αν η ανάθεση της σύμβασης κατασκευής των δύο αυτών νέων πυρηνικών αντιδραστήρων έπρεπε να αποτελέσει αντικείμενο διαδικασίας διαγωνισμού αφορούσε την προμήθεια και την κατασκευή του αγαθού που επρόκειτο να τεθεί δωρεάν στη διάθεση της εταιρίας Paks II και, ως εκ τούτου, προηγούνταν του καθ' εαυτό μέτρου ενίσχυσης, οπότε η απόφαση ανάθεσης της σύμβασης ανάπτυξης και κατασκευής των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων δεν αποτελούσε όρο της ίδιας της ενίσχυσης.

30 Το Γενικό Δικαστήριο έκρινε επ' αυτού, στη σκέψη 37 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η διεξαγωγή διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης και η ενδεχόμενη επιλογή άλλης εταιρίας για την κατασκευή των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων δεν θα μετέβαλλε ούτε το αντικείμενο της ενίσχυσης, δηλαδή τη δωρεάν διάθεση δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων με σκοπό την εκμετάλλευσή τους, ούτε την δικαιούχο της ενίσχυσης, η οποία ήταν η εταιρία Paks II. Επιπλέον, τυχόν παραβίαση της ενωσιακής νομοθεσίας για τις δημόσιες συμβάσεις θα είχε αντίκτυπο μόνο στην αγορά των εργασιών κατασκευής πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής και δεν θα μπορούσε, επομένως, να επιφέρει συνέπειες στην αγορά την οποία αφορά το αντικείμενο του επίμαχου μέτρου ενίσχυσης, ήτοι στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας.

31 Όσον αφορά, πιο συγκεκριμένα, τον αντίκτυπο που είχε επί του ύψους της ενίσχυσης το γεγονός ότι δεν διεξήχθη δημόσιος διαγωνισμός, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, στη σκέψη 38 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι δεν είχε αποδειχθεί ότι άλλοι προσφέροντες θα μπορούσαν να είχαν προμηθεύσει δύο αντιδραστήρες ανάλογης τεχνολογίας «με καλύτερους όρους ή σε χαμηλότερη τιμή». Πράγματι, ακόμη και αν γινόταν δεκτό ότι η διεξαγωγή τέτοιου διαγωνισμού θα μπορούσε να έχει επηρεάσει το ύψος της ενίσχυσης, το γεγονός αυτό, μεμονωμένο, δεν θα είχε καμία συνέπεια ως προς το πλεονέκτημα το οποίο συνιστούσε η ενίσχυση για τη δικαιούχο της, δεδομένου ότι το πλεονέκτημα συνίστατο στη δωρεάν διάθεση των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων ενόψει της εκμετάλλευσής τους. Κατά συνέπεια, κατά το Γενικό Δικαστήριο, η αύξηση ή η μείωση του ύψους της επίμαχης ενίσχυσης δεν θα επηρέαζε ούτε την καθ' εαυτήν ενίσχυση ούτε το αντίθετο προς τον ανταγωνισμό αποτέλεσμά της.

32 Δεύτερον, ο πρώτος λόγος αναιρέσεως βάλλει κατά της απόρριψης, από το Γενικό Δικαστήριο, του πρώτου σκέλους του δέκατου λόγου της πρωτοδίκως ασκηθείσας προσφυγής ακυρώσεως, το οποίο αφορούσε ανεπαρκή αιτιολογία της επίδικης αποφάσεως όσον αφορά τη συμβατότητα της ενίσχυσης με άλλες διατάξεις του ενωσιακού δικαίου. Ειδικότερα, η Δημοκρατία της Αυστρίας υποστήριξε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου ότι η Επιτροπή παρέλειψε να εκθέσει επαρκώς τους λόγους για τους οποίους δεν είχε διαπιστώσει παραβίαση της ενωσιακής νομοθεσίας για τις δημόσιες συμβάσεις λόγω της απευθείας ανάθεσης της σύμβασης κατασκευής των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων, η οποία αποτελούσε, κατά την άποψή της, όρο άρρηκτα συνδεδεμένο με το αντικείμενο της επίμαχης ενίσχυσης. Ως προς το ζήτημα αυτό, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, στις σκέψεις 197 και 198 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η Επιτροπή είχε εξηγήσει, κυρίως με τις αιτιολογικές σκέψεις 280 έως 284 της επίδικης αποφάσεως, ότι, λόγω της έλλειψης άρρηκτου συνδέσμου ανάμεσα στην ενδεχόμενη παράβαση της οδηγίας 2014/25 και στο αντικείμενο της επίμαχης ενίσχυσης, τέτοια παράβαση δεν ήταν δυνατόν να επηρεάσει τη συμβατότητα της ενίσχυσης με την εσωτερική αγορά. Συνεπώς, η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη, κατά το Γενικό Δικαστήριο, να εκθέσει στην επίδικη απόφαση τους λόγους για τους οποίους πληρούνταν οι προϋποθέσεις του άρθρου 50, στοιχείο γ', της οδηγίας 2014/25.

33 Τρίτον, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 40 και 43 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε ότι, στην αιτιολογική σκέψη 285 της επίδικης αποφάσεως, η Επιτροπή είχε επισημάνει ότι, εν πάση περιπτώσει, είχε αξιολογήσει τη συμμόρφωση της Ουγγαρίας προς την οδηγία 2014/25 στο πλαίσιο χωριστής διαδικασίας, ήτοι της διαδικασίας λόγω παραβάσεως κράτους μέλους, με αριθμό αναφοράς NIF 2015/4231-32 (στο εξής: διαδικασία του 2015), κατά το πέρας της οποίας είχε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι οι διαδικασίες που προβλέπει η ως άνω οδηγία δεν είχαν εφαρμογή στην ανάθεση των εργασιών κατασκευής των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων, βάσει του άρθρου 50, στοιχείο γ', της εν λόγω οδηγίας.

34 Εξετάζοντας κατά βάσιν αυτή την επάλληλη αιτιολογία της επίδικης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, στη σκέψη 41 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι ήταν ορθό το συμπέρασμα της Επιτροπής ότι μπορούσε να παραπέμψει και να βασιστεί στην εκτίμηση την οποία είχε διατυπώσει στο πλαίσιο της διαδικασίας του 2015, προκειμένου τα αποτελέσματα της εξέτασης της συμβατότητας της επίμαχης ενίσχυσης να είναι συνεπή με τα αποτελέσματα της αντίστοιχης διαδικασίας λόγω παραβάσεως κράτους μέλους. Όπως προκύπτει από τη σκέψη 42 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή έκρινε πιο συγκεκριμένα, κατόπιν εμπεριστατωμένης ανάλυσης, ότι οι εργασίες κατασκευής των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων μπορούσαν να ανατεθούν απευθείας στην JSC NIAEP χωρίς προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού, δεδομένου ότι, για τεχνικούς λόγους, δεν υφίστατο ανταγωνισμός και, συνακόλουθα, ετύγχανε εφαρμογής το άρθρο 50, στοιχείο γ′, σημείο ii, της οδηγίας 2014/25. Όπως επισημαίνεται δε στις σκέψεις 43 έως 46 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή προσκόμισε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, κατ’ εφαρμογήν μέτρου οργάνωσης της διαδικασίας, έγγραφα από τα οποία, κατά την εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου, συναγόταν ότι η Ουγγαρία είχε δεσμευθεί να εφαρμόσει, με διαφάνεια και τηρώντας τις βασικές αρχές της ίσης μεταχείρισης και της απαγόρευσης των διακρίσεων, διαδικασίες διαγωνισμού για την πλειονότητα των υπολοίπων τμημάτων του οικείου έργου. Ειδικότερα στη σκέψη 45 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως τονίζεται ότι, σύμφωνα με τις δηλώσεις της Επιτροπής κατά την επ’ ακροατηρίου συζήτηση ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, η προαναφερθείσα δέσμευση της Ουγγαρίας αντικατοπτρίζεται στην αιτιολογική σκέψη 372 της επίδικης αποφάσεως, η οποία πρέπει να διαβαστεί σε συνδυασμό με την αιτιολογική της σκέψη 285.

35 Εξάλλου, στη σκέψη 47 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι δεν ήταν δυνατόν να γίνει δεκτό ότι, στο πλαίσιο διαδικασίας σχετικής με τη συμβατότητα μιας ενίσχυσης προς την εσωτερική αγορά, τίθενται εν αμφιβόλω όλες οι προγενέστερες αποφάσεις που έχουν ήδη αποτελέσει αντικείμενο χωριστής διαδικασίας διεπόμενης από κανόνες οι οποίοι είναι ειδικοί, κατά την έννοια της αποφάσεως της 15ης Ιουνίου 1993, Matra κατά Επιτροπής (C-225/91, EU:C:1993:239, σκέψη 44), και διαφορετικοί από εκείνους που ισχύουν στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων. Θα προσέκρουσε στην αρχή της ασφάλειας δικαίου το να επανεξετάσει η Επιτροπή, στο πλαίσιο διαδικασίας κρατικών ενισχύσεων, την ανάθεση σύμβασης κατασκευής, χωρίς να έχει νέα στοιχεία σε σχέση με εκείνα τα οποία διέθετε κατά τον χρόνο που αποφάσισε να περατώσει την ήδη κινηθείσα διαδικασία λόγω παραβάσεως κράτους μέλους. Κατά την Επιτροπή, τούτο ίσχυε κατά τον χρόνο έκδοσης της επίδικης αποφάσεως όσον αφορά την εξέταση του ζητήματος αν η Ουγγαρία τήρησε την ενωσιακή νομοθεσία για τις δημόσιες συμβάσεις στο πλαίσιο της ανάθεσης της συμβάσεως κατασκευής των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων στις εγκαταστάσεις ηλεκτροπαραγωγής Paks.

36 Ως προς το επιχείρημα της Δημοκρατίας της Αυστρίας ότι η διαδικασία λόγω παραβάσεως κράτους μέλους δεν μπορεί να προδικάσει την κρίση περί ενδεχόμενης παραβίασης της ενωσιακής νομοθεσίας για τις δημόσιες συμβάσεις στο πλαίσιο διαδικασίας κρατικών ενισχύσεων, στον βαθμό που η πρώτη διαδικασία διέπεται από την αρχή της σκοπιμότητας, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, στη σκέψη 48 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι το επιχείρημα αυτό ήταν αλυσιτελές, δεδομένου ότι εν προκειμένω η Επιτροπή είχε πράγματι κινήσει διαδικασία λόγω παραβάσεως κράτους μέλους, στο πλαίσιο της οποίας ανέλυσε τους τεχνικούς λόγους στους οποίους στηριζόταν η Ουγγαρία, καταλήγοντας εν τέλει στο συμπέρασμα ότι πληρούνταν οι προϋποθέσεις του άρθρου 50, στοιχείο γ′, της οδηγίας 2014/25. Επιπλέον, το αποτέλεσμα της διαδικασίας του 2015 χαρακτηρίστηκε, στην αιτιολογική σκέψη 285 της επίδικης αποφάσεως, ως «προκαταρκτικό συμπέρασμα» αποκλειστικώς και μόνον λόγω της δυνατότητας να κινηθεί ανά πάσα στιγμή μια νέα διαδικασία αυτού του είδους βάσει νέων πληροφοριών.

37 Ο πρώτος λόγος αναιρέσεως περιλαμβάνει τρία σκέλη, εκ των οποίων τα δύο πρώτα πρέπει να εξεταστούν από κοινού.

1. Επί του πρώτου και του δευτέρου σκέλους του πρώτου λόγου αναιρέσεως

α) Επιχειρήματα των διαδίκων

38 Στο πλαίσιο του πρώτου σκέλους του πρώτου λόγου αναιρέσεως, η Δημοκρατία της Αυστρίας, υποστηριζόμενη από το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, προσάπτει κατ' αρχάς, κατά βάσιν, στο Γενικό Δικαστήριο ότι, ιδίως στις σκέψεις 27 και 201 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, προέβη σε «τεχνητή» διάκριση μεταξύ, αφενός, της κατασκευής των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων και, αφετέρου, της δωρεάν διάθεσής τους στην εταιρία Paks II, κατά το μέρος που χαρακτήρισε ως αντικείμενο του επίμαχου μέτρου ενίσχυσης μόνον τη δωρεάν διάθεση. Πιο συγκεκριμένα, η Δημοκρατία της Αυστρίας θεωρεί ότι τα μέτρα που συμβάλλουν στην υλοποίηση του αντικειμένου της επίμαχης ενίσχυσης πρέπει να εξεταστούν στο σύνολό τους. Κατ' αυτόν τον τρόπο, αποβαίνει εσφαλμένη η «αυστηρή διάκριση» στην οποία προέβη το Γενικό Δικαστήριο διαχωρίζοντας τη δωρεάν διάθεση των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων από τους πόρους που αφιέρωσε η Ουγγαρία σε αυτούς. Εν συνεχεία, παραπέμποντας ειδικότερα στις σκέψεις 2, 65, 73 και 188 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, η Δημοκρατία της Αυστρίας παρατηρεί, τυπικώς μεν στο πλαίσιο του δεύτερου λόγου αναιρέσεως, πλην όμως στην όλη οικονομία μιας επιχειρηματολογίας που εξακολουθεί, κατ' ουσίαν, να εντάσσεται στον πρώτο λόγο αναιρέσεως, ότι το Γενικό Δικαστήριο, στην απόφασή του, περιέγραψε το επίμαχο μέτρο ενίσχυσης με περισσότερους τρόπους, και όχι μόνον με έναν.

39 Εξάλλου, κατά την αναιρεσείουσα, το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας ότι, με την απόφαση της 22ας Σεπτεμβρίου 2020, Αυστρία κατά Επιτροπής (C-594/18 P, EU:C:2020:742), το Δικαστήριο δεν είχε την πρόθεση να διευρύνει την έκταση του ελέγχου τον οποίο οφείλει να ασκεί η Επιτροπή στο πλαίσιο μιας διαδικασίας σχετικής με κρατικές ενισχύσεις, όπως η επίμαχη εν προκειμένω.

40 Η Επιτροπή αντιτείνει ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε συναφώς σε πλάνη περί το δίκαιο και ισχυρίζεται ότι η Δημοκρατία της Αυστρίας εσφαλμένως συγχέει το αντικείμενο της ενίσχυσης με τους όρους της. Επικαλούμενη ιδίως την απόφαση της 31ης Ιανουαρίου 2023, Επιτροπή κατά Braesch κ.λπ. (C-284/21 P, EU:C:2023:58), υπενθυμίζει ότι οι όροι μιας ενίσχυσης δεν πρέπει να εξετάζονται στο πλαίσιο διαδικασιών όπως η επίμαχη εν προκειμένω παρά μόνον εάν είναι τόσο άρρηκτα συνδεδεμένοι με το αντικείμενο της οικείας ενίσχυσης ώστε να αποβαίνει αδύνατη η χωριστή εξέτασή τους. Κατά την Επιτροπή, ορθώς το Γενικό Δικαστήριο διέκρινε εν προκειμένω, μεταξύ, αφενός, της επίμαχης ενίσχυσης και του αντικειμένου της και, αφετέρου, των όρων της, καταλήγοντας, με τη σκέψη 36 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, στο ορθό συμπέρασμα ότι τυχόν διαδικασία διαγωνισμού για τις εργασίες ανάπτυξης και κατασκευής των δύο πυρηνικών αντιδραστήρων αφορούσε αγορά προηγουμένου σταδίου σε σχέση με το καθ' εαυτό μέτρο ενίσχυσης, ήτοι με τη «δωρεάν παραχώρηση δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων υπέρ της εταιρίας Paks II προκειμένου αυτή να τους εκμεταλλευθεί», και, επομένως, δεν συνιστούσε η ίδια όρο της επίμαχης ενίσχυσης.

41 Εξάλλου, ορθώς το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε ότι η διεξαγωγή διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης και η ενδεχόμενη επιλογή άλλης επιχείρησης για την κατασκευή των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων δεν θα μετέβαλε ούτε το αντικείμενο ούτε την δικαιούχο της επίμαχης ενίσχυσης. Κατά την άποψη της Επιτροπής, ακόμη και αν υποτεθεί ότι υπήρξε

παραβίαση της ενωσιακής νομοθεσίας για τις δημόσιες συμβάσεις, όπερ δεν συμβαίνει, τα αποτελέσματά της περιορίζονται στην αγορά που αφορά τις εργασίες κατασκευής πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής και δεν έχουν συνέπειες στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας την οποία αφορά το επίμαχο μέτρο ενίσχυσης. Ομοίως, ακόμη και αν υποτεθεί ότι το ύψος της επίμαχης ενίσχυσης θα μπορούσε να επηρεαστεί από την απευθείας ανάθεση της συμβάσεως κατασκευής των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων, όπερ επίσης δεν συμβαίνει, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, εν πάση περιπτώσει, εξέτασε επιμελώς την αναλογικότητα του επίμαχου μέτρου, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα κρίσιμα στοιχεία.

42 Με το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως, η Δημοκρατία της Αυστρίας ισχυρίζεται κατ' αρχάς, κατά βάσιν, ότι, αντιθέτως προς όσα επισήμανε το Γενικό Δικαστήριο, ιδίως στις σκέψεις 35 έως 39 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, η ανάθεση της σύμβασης κατασκευής των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων ήταν άμεσα συνδεδεμένη με το επίμαχο μέτρο ενίσχυσης. Στο πλαίσιο αυτό, επικαλείται τον κοινό στο δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων και στο δίκαιο των κρατικών ενισχύσεων σκοπό της διασφάλισης θεμιτού και ανόθευτου ανταγωνισμού εντός της εσωτερικής αγοράς. Εν συνεχεία, η Δημοκρατία της Αυστρίας παρατηρεί ότι, στην πραγματικότητα, η διάθεση των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων και το δάνειο το οποίο χορήγησε η Ρωσική Ομοσπονδία στην Ουγγαρία συνδέονταν εξαιρετικά στενά, δεδομένου ότι, όπως προκύπτει από τη διακυβερνητική συμφωνία, οι ρωσικές και οι ουγγρικές αρχές σχεδίασαν και έθεσαν σε εφαρμογή την επίμαχη πράξη ως «συνολικό εγχείρημα».

43 Πάντοτε στο πλαίσιο του πρώτου λόγου αναιρέσεως αλλά παραπέμποντας, ως προς το συγκεκριμένο σημείο, στα επιχειρήματα που προβάλλει στο πλαίσιο του δεύτερου λόγου αναιρέσεως, η Δημοκρατία της Αυστρίας υπογραμμίζει επιπλέον ότι η παράβαση των κανόνων του δικαίου των δημοσίων συμβάσεων επηρεάζει και την ίδια την ενίσχυση, ειδικότερα δε την αναλογικότητα και το ύψος της. Πέραν τούτου, εξηγεί ότι η προκήρυξη διαγωνισμού σύμφωνα με τις διατάξεις του δικαίου της σύναψης των δημοσίων συμβάσεων θα μπορούσε να καταλήξει σε εντελώς διαφορετική ενίσχυση, όσον αφορά, ιδίως, το ύψος και τη δομή της, υπό την έννοια ότι μια ευνοϊκότερη προσφορά για την κατασκευή των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων θα μείωνε άμεσα το ύψος της επίμαχης ενίσχυσης.

44 Επ' αυτού, η Δημοκρατία της Αυστρίας βάλλει κατά των σκέψεων 36 και 38 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, στον βαθμό που το Γενικό Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τυχόν αύξηση ή μείωση του ύψους της επίμαχης ενίσχυσης δεν θα μετέβαλλε ούτε την ενίσχυση καθ' εαυτήν ούτε το αντίθετο προς τον ανταγωνισμό αποτέλεσμά της. Κατά την άποψή της, αν είχε καταστεί δυνατή η υποβολή και η επιλογή μιας ευνοϊκότερης προσφοράς στο πλαίσιο προκήρυξης διαγωνισμού, η επίμαχη ενίσχυση θα μπορούσε να είναι διαφορετική, από πλευράς του ύψους και της δομής της. Επομένως, ελλείψει διαδικασίας διαγωνισμού, δεν υπάρχει τρόπος να διασφαλιστεί ότι η επίμαχη ενίσχυση είναι πράγματι αναλογική, ήτοι ότι περιορίζεται στο ελάχιστο απαιτούμενο ποσό.

45 Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι από την απόφαση της 22ας Μαρτίου 1977, Iannelli & Volpi (74/76, EU:C:1977:51), προκύπτει ότι είναι άρρηκτα συνδεδεμένοι με το αντικείμενο της ενίσχυσης μόνον οι όροι που είναι αδύνατον να εξεταστούν χωριστά. Εν προκειμένω όμως, το ζήτημα της συμβατότητας της επίμαχης ενίσχυσης με την ενωσιακή νομοθεσία για τις δημόσιες συμβάσεις θα μπορούσε να εξεταστεί χωριστά, όπως και έγινε, άλλωστε, στο πλαίσιο της διαδικασίας του 2015.

46 Ακολούθως, ως προς το επιχείρημα το οποίο η Δημοκρατία της Αυστρίας αντλεί από τη διακυβερνητική συμφωνία (βλ. σκέψη 42 της παρούσας αποφάσεως), η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το επιχείρημα αυτό προβάλλεται για πρώτη φορά κατ' αναίρεση και ότι είναι, ως εκ τούτου, απαράδεκτο.

47 Εξάλλου, η Επιτροπή παρατηρεί ότι ούτε η πιθανότητα να διέφεραν το ύψος και η δομή της επίμαχης ενίσχυσης εάν είχε προκηρυχθεί διαδικασία διαγωνισμού αποτελεί κρίσιμο στοιχείο, δεδομένου ότι ο έλεγχος της αναλογικότητας της επίμαχης ενίσχυσης δεν θα είχε καταλήξει σε διαφορετικό αποτέλεσμα. Κατά την άποψη της Επιτροπής, από τη σκέψη 38 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι, εφόσον το αντικείμενο της ενίσχυσης αυτής συνίστατο στη δωρεάν διάθεση δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων, η αύξηση ή η μείωση του ύψους της ενίσχυσης δεν θα συνεπαγόταν, αυτή καθ' εαυτήν, διαφορετικό συμπέρασμα.

48 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ενώπιον του Δικαστηρίου, η Επιτροπή ανέφερε ότι το ύψος της επένδυσης που αποτελούσε το αντικείμενο του επίμαχου μέτρου ενίσχυσης ανερχόταν σε 12,5 δισεκατομμύρια ευρώ, εκ των οποίων τα 10 δισεκατομμύρια χορηγούνταν ως δάνειο από τη Ρωσική Ομοσπονδία βάσει της διακυβερνητικής συμφωνίας και τα 2,5 δισεκατομμύρια ευρώ προέρχονταν εξ ιδίων κεφαλαίων της Ουγγαρίας. Ισχυρίστηκε ότι ένας οικονομικός φορέας στην αγορά δεν θα είχε αποκομίσει επαρκή κέρδη μέσω μιας τέτοιας επένδυσης, προτού καταλήξει στο συμπέρασμα ότι, χωρίς τη συνδρομή της Ουγγαρίας, το επίμαχο έργο δεν θα είχε τεθεί σε εφαρμογή και ότι, κατά συνέπεια, το εν λόγω κράτος μέλος έπρεπε να επενδύσει ποσό 12,5 δισεκατομμυρίων ευρώ. Απαντώντας σε σχετική ερώτηση του Δικαστηρίου, η Επιτροπή επιβεβαίωσε ότι το ανωτέρω ποσό αντιστοιχούσε στο κόστος κατασκευής των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων, καθώς και σε ορισμένες επενδύσεις συνδεόμενες με την εκμετάλλευσή τους από την εταιρία Paks II.

49 Η Γαλλική Δημοκρατία υποστηρίζει, κατά βάσιν, ότι, με την επιχειρηματολογία της σχετικά με τον χαρακτηρισμό της απευθείας ανάθεσης της σύμβασης κατασκευής των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων ως λεπτομερούς όρου άρρηκτα συνδεδεμένου με την επίμαχη ενίσχυση, η Δημοκρατία της Αυστρίας επιχειρεί, στην πραγματικότητα, να θέσει υπό αμφισβήτηση την εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου επί των πραγματικών περιστατικών και των αποδεικτικών στοιχείων. Υπό την επιφύλαξη όμως του ενδεχομένου παραμόρφωσης του περιεχομένου τους, η εκτίμηση αυτή δεν συνιστά νομικό ζήτημα υποκείμενο, καθ' εαυτό, στον αναιρετικό έλεγχο του Δικαστηρίου.

β) Εκτίμηση του Δικαστηρίου

50 Με το πρώτο και το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως, η Δημοκρατία της Αυστρίας θέτει υπό αμφισβήτηση την ανάλυση που εκτίθεται στις σκέψεις 35 έως 38 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, στον βαθμό που, κατά το πέρας της ανάλυσης αυτής, το Γενικό Δικαστήριο επιβεβαίωσε το κύριο συμπέρασμα το οποίο είχε διατυπώσει η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 284 της επίδικης αποφάσεως, δηλαδή ότι, ελλείψει άρρηκτου συνδέσμου μεταξύ της ενδεχόμενης παραβίασης της ενωσιακής νομοθεσίας για τις δημόσιες συμβάσεις και του αντικειμένου της επίμαχης ενίσχυσης, τέτοια παραβίαση δεν είναι δυνατόν να επηρεάσει την εκτίμηση της συμβατότητας της ενίσχυσης με την εσωτερική αγορά.

51 Η Δημοκρατία της Αυστρίας υποστηρίζει, κατά βάσιν, ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, αφενός, αποκλείοντας από τον ορισμό του αντικειμένου του επίμαχου μέτρου ενίσχυσης την κατασκευή των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων και, αφετέρου, επιβεβαιώνοντας το συμπέρασμα της Επιτροπής ότι η απευθείας ανάθεση της σύμβασης για την κατασκευή τους δεν αποτελούσε όρο της ενίσχυσης άρρηκτα συνδεδεμένο με το αντικείμενό της.

52 Ως προς το ζήτημα αυτό, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, η διαδικασία η οποία προβλέπεται στο άρθρο 108 ΣΛΕΕ δεν πρέπει ποτέ να οδηγεί σε αποτέλεσμα αντίθετο προς τις ειδικές διατάξεις της Συνθήκης. Συνεπώς, ενίσχυση η οποία, είτε αυτή καθ' εαυτήν είτε λόγω ορισμένων εκ των όρων της, αντιβαίνει σε διατάξεις ή γενικές αρχές του ενωσιακού δικαίου δεν είναι δυνατόν να κριθεί συμβατή με την εσωτερική αγορά (απόφαση της 31ης Ιανουαρίου 2023, Επιτροπή κατά Braesch κ.λπ., C-284/21 P, EU:C:2023:58, σκέψη 96 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

53 Όπως επισήμανε, κατά βάσιν, η γενική εισαγγελέας στο σημείο 33 των προτάσεών της, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι η Επιτροπή οφείλει να λαμβάνει υπόψη τυχόν παραβάσεις άλλων διατάξεων του ενωσιακού δικαίου πέραν από εκείνες οι οποίες διέπουν τις κρατικές ενισχύσεις, σε περίπτωση που πρόκειται για παράβαση η οποία απορρέει από τη χρηματοδοτούμενη οικονομική δραστηριότητα, από την ίδια την ενίσχυση ή το καθ' εαυτό αντικείμενό της ή, ακόμη, από όρους άρρηκτα συνδεδεμένους με το αντικείμενο της ενίσχυσης (πρβλ. αποφάσεις της 22ας Μαρτίου 1977, Iannelli & Volpi, 74/76, EU:C:1977:51, σκέψη 14, και της 31ης Ιανουαρίου 2023, Επιτροπή κατά Braesch κ.λπ., C-284/21 P, EU:C:2023:58, σκέψεις 98 και 103 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

54 Πράγματι, όταν οι όροι μιας ενίσχυσης συνδέονται τόσο άρρηκτα με το αντικείμενό της ώστε είναι αδύνατον να εξεταστούν χωριστά, το αποτέλεσμά τους επί συμβατότητας, ή μη, της ενίσχυσης στο σύνολό της πρέπει κατ' ανάγκην να εξετάζεται στο πλαίσιο της διαδικασίας που προβλέπεται από το άρθρο 108 ΣΛΕΕ (απόφαση της 31ης Ιανουαρίου 2023, Επιτροπή κατά Braesch κ.λπ., C-284/21 P, EU:C:2023:58, σκέψη 97 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Τέτοιοι όροι καταλέγονται, επομένως, στα στοιχεία που καλείται να εξετάσει και, ενδεχομένως, να εγκρίνει η Επιτροπή, οπότε, εάν συνεπάγονται παράβαση διατάξεων ή παραβίαση γενικών αρχών του ενωσιακού δικαίου, θα είναι κατ' ανάγκην παράνομη και τυχόν απόφαση της Επιτροπής με την οποία εγκρίνεται η ίδια ενίσχυση (πρβλ. απόφαση της 31ης Ιανουαρίου 2023, Επιτροπή κατά Braesch κ.λπ., C-284/21 P, EU:C:2023:58, σκέψη 99).

55 Ορθώς δε το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, στη σκέψη 30 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι δεν είναι δυνατόν να συναχθεί από την απόφαση της 22ας Σεπτεμβρίου 2020, Αυστρία κατά Επιτροπής (C-594/18 P, EU:C:2020:742), ότι πρόθεση του Δικαστηρίου ήταν να εγκαταλείψει τη νομολογία του κατά την οποία πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ των όρων που συνδέονται άρρηκτα και των όρων που δεν συνδέονται άρρηκτα με το αντικείμενο της ενίσχυσης, καθώς και ότι, ως εκ τούτου, ήταν απορριπτέα τα σχετικά επιχειρήματα της Δημοκρατίας της Αυστρίας. Είναι βεβαίως αληθές ότι, στην απόφαση της 22ας Σεπτεμβρίου 2020, Αυστρία κατά Επιτροπής (C-594/18 P, EU:C:2020:742), το Δικαστήριο δεν παρέπεμψε στη νομολογία του η οποία αφορά τους όρους που είναι άρρηκτα συνδεδεμένοι με την ενίσχυση ή με το αντικείμενό της. Εντούτοις, τούτο οφείλεται στο γεγονός ότι, στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση εκείνη, ετίθετο αποκλειστικώς ζήτημα ενδεχόμενης παραβίασης του ενωσιακού δικαίου εκ της ίδιας της οικονομικής δραστηριότητας την οποία προοριζόταν να χρηματοδοτήσει η οικεία ενίσχυση και η οποία, εξ αυτού του λόγου, δεν μπορούσε να διαχωριστεί από το αντικείμενο της ενίσχυσης (πρβλ. απόφαση της 31ης Ιανουαρίου 2023, Επιτροπή κατά Braesch κ.λπ., C-284/21 P, EU:C:2023:58, σκέψη 98).

1) Επί του ορισμού του αντικειμένου της επίμαχης ενίσχυσης

56 Κατ' αρχάς, πρέπει να ελεγχθεί αν ορθώς το Γενικό Δικαστήριο όρισε, στη σκέψη 36 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το αντικείμενο της επίμαχης ενίσχυσης ως συνιστάμενο αποκλειστικώς στη «δωρεάν παραχώρηση δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων υπέρ της εταιρίας Paks II προκειμένου αυτή να τους εκμεταλλευθεί», αποκλείοντας, συνακόλουθα, την κατασκευή τους από το αντικείμενο της ενίσχυσης.

57 Ως προκαταρκτικό ζήτημα, όσον αφορά το παραδεκτό της επιχειρηματολογίας που βάλλει κατά της σκέψεως 36 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, διαπιστώνεται, αφενός, ότι, μολονότι, κατά το άρθρο 170 παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, η αίτηση αναιρέσεως δεν μπορεί να μεταβάλει το αντικείμενο της διαφοράς της οποίας επιλήφθηκε το Γενικό Δικαστήριο, εντούτοις είναι παραδεκτή η προβολή κατ' αναίρεση, ενώπιον του Δικαστηρίου, λόγων και επιχειρημάτων που αντλούνται από την ίδια την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση με σκοπό να αμφισβητηθεί, από νομικής απόψεως, η ορθότητά της (βλ. απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2024, Aeris Invest κατά Επιτροπής και ΕΣΕ, C-535/22 P, EU:C:2024:819, σκέψη 146 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Συνεπώς, αντιθέτως προς τα όσα υποστηρίζει η Γαλλική Δημοκρατία με το υπόμνημα ανταπαντήσεως, η Δημοκρατία της Αυστρίας παραδεκτώς προβάλλει, για πρώτη φορά κατ' αναίρεση, επιχειρηματολογία κατά της οριοθέτησης του αντικειμένου της επίμαχης ενίσχυσης, στην οποία προέβη το Γενικό Δικαστήριο με τη σκέψη 36 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

58 Αφετέρου, κατά τη νομολογία, το Δικαστήριο δεν έχει, στο πλαίσιο της αναιρετικής διαδικασίας, αρμοδιότητα ούτε να διαπιστώσει τα πραγματικά περιστατικά ούτε, κατ' αρχήν, να εξετάσει τα αποδεικτικά στοιχεία που δέχθηκε το Γενικό Δικαστήριο σε σχέση με τα περιστατικά αυτά. Η εξουσία ελέγχου του Δικαστηρίου επί των πραγματικών διαπιστώσεων στις οποίες έχει προβεί το Γενικό Δικαστήριο καλύπτει, ειδικότερα, την παραμόρφωση των πραγματικών περιστατικών, ήτοι την περίπτωση όπου η ανακρίβεια των σχετικών διαπιστώσεων προκύπτει από τα έγγραφα της δικογραφίας, την παραμόρφωση των αποδεικτικών στοιχείων, τον νομικό χαρακτηρισμό τους και το ζήτημα αν τηρήθηκαν οι κανόνες που διέπουν το βάρος αποδείξεως και τη διεξαγωγή των αποδείξεων (βλ. απόφαση της 10ης Σεπτεμβρίου 2024, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας κ.λπ., C-465/20 P, EU:C:2024:724, σκέψεις 168 και 169 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Εν προκειμένω, με την επιχειρηματολογία της που αφορά την οριοθέτηση, από το Γενικό Δικαστήριο, του αντικειμένου του επίμαχου μέτρου ενίσχυσης, η Δημοκρατία της Αυστρίας δεν αμφισβητεί την ορθότητα των διαπιστώσεων στις οποίες προέβη το Γενικό Δικαστήριο σε σχέση με τα πραγματικά περιστατικά, αλλά τον εκ μέρους του νομικό χαρακτηρισμό των πραγματικών αυτών περιστατικών.

59 Επί της ουσίας της κρίσης που διατυπώνεται στη σκέψη 36 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο βασίστηκε στην παραδοχή η οποία υπενθυμίστηκε στη σκέψη 56 της παρούσας αποφάσεως για να κρίνει ότι «[τ]ο ζήτημα κατά πόσον η ανάθεση της συμβάσεως για την κατασκευή των δύο αυτών αντιδραστήρων θα έπρεπε να είχε αποτελέσει αντικείμενο διαγωνισμού αφορά την κατασκευή και την προμήθεια του αγαθού που θα διατεθεί δωρεάν και, ως εκ τούτου, εντάσσεται στο στάδιο που προηγείται του μέτρου της ενισχύσεως αυτού καθεαυτό», προτού καταλήξει στο συμπέρασμα ότι, «[ε]πομένως, η απόφαση περί αναθέσεως της συμβάσεως για την ανάπτυξη και την κατασκευή των δύο νέων αντιδραστήρων δεν αποτελεί αυτή καθεαυτήν όρο χορηγήσεως της ενισχύσεως».

60 Δεν είναι όμως δυνατόν να αποκλειστεί από το αντικείμενο του επίμαχου μέτρου ενίσχυσης μια πράξη της οποίας τα ουσιώδη στοιχεία προκύπτουν από την κοινοποίηση του μέτρου αυτού και η οποία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του, υπό την έννοια ότι συνιστά αναγκαίο στοιχείο για την υλοποίησή του και, συνακόλουθα, για την επίτευξη του σκοπού του.

61 Εν προκειμένω, όπως προκύπτει από τη σκέψη 2 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, σκοπός της σχεδιαζόμενης από την Ουγγαρία ενίσχυσης ήταν η στήριξη της δραστηριότητας παραγωγής πυρηνικής ενέργειας και μέσο για την επίτευξή του ήταν ένα έργο το οποίο, όπως αναγραφόταν ακόμη και στον τίτλο της κοινοποίησης του επίμαχου μέτρου ενίσχυσης, αφορούσε την «ανάπτυξη δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων». Από τις σκέψεις 5 και 6 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει επίσης ότι, βάσει της διακυβερνητικής συμφωνίας, η ανάπτυξη των δύο αυτών νέων πυρηνικών αντιδραστήρων περιελάμβανε τον σχεδιασμό και την κατασκευή τους, πράξη της οποίας τα ουσιώδη στοιχεία, ήτοι, μεταξύ άλλων, η ταυτότητα του κατασκευαστή και οι τεχνικές προδιαγραφές των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων, προέκυπταν από την κοινοποίηση του επίμαχου μέτρου ενίσχυσης.

62 Επιπλέον, η αιτιολογική σκέψη 9 της επίδικης αποφάσεως, στην οποία παραπέμπει η σκέψη 116 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, αναφέρει στο σημείο 2.1 που επιγράφεται «Περιγραφή του προγράμματος», ότι «[τ]ο μέτρο συνίσταται στην ανάπτυξη δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων […] στην Ουγγαρία, η κατασκευή των οποίων χρηματοδοτείται εξολοκλήρου από το ουγγρικό Δημόσιο για λογαριασμό της οντότητας Paks II […] που θα έχει στην ιδιοκτησία της τους νέους αντιδραστήρες και θα τους εκμεταλλεύεται». Στην ίδια συνάφεια, το κοινοποιηθέν μέτρο ενίσχυσης περιγράφεται από την Επιτροπή, στις αιτιολογικές σκέψεις 324 έως 328 της επίδικης αποφάσεως, ως «κατάλληλο μέσο για την κατασκευή των δύο αντιδραστήρων» το οποίο εξυπηρετεί τον «στόχο κοινού συμφέροντος της προώθησης της πυρηνικής ενέργειας».

63 Όσον αφορά το ύψος της επίμαχης ενίσχυσης, από τη σκέψη 188 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, όπου επαναλαμβάνονται τα στοιχεία που περιέχονται στην αιτιολογική σκέψη 15 της επίδικης αποφάσεως, προκύπτει ότι η ενίσχυση αυτή «[περιελάμβανε] ανανεούμενη πιστωτική διευκόλυνση ύψους 10 δισεκατομμυρίων ευρώ και ένα πρόσθετο ποσό 2,5 δισεκατομμυρίων ευρώ καταβλητέο από το Ουγγρικό Δημόσιο». Στη σκέψη 7 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως αναφέρεται ότι η πιστωτική αυτή διευκόλυνση παρεχόταν, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη διακυβερνητική συμφωνία, μέσω του δανείου το οποίο θα χορηγούσε η Ρωσική Ομοσπονδία στην Ουγγαρία προς χρήση αποκλειστικά και μόνον για τον σχεδιασμό, την κατασκευή και τη θέση σε λειτουργία των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων. Τέλος, όπως προεκτέθηκε στη σκέψη 48 της παρούσας αποφάσεως, η Επιτροπή επιβεβαίωσε κατά την επ’ ακροατηρίου συζήτηση ότι το ποσό το οποίο θα επένδυε η Ουγγαρία στο πλαίσιο του επίμαχου έργου αντιστοιχούσε, μεταξύ άλλων, στο κόστος κατασκευής των δύο αυτών νέων πυρηνικών αντιδραστήρων.

64 Συνεπώς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η κατασκευή των εν λόγω αντιδραστήρων, στον βαθμό που ήταν, αφενός, αναγκαίο στοιχείο για την επίτευξη του σκοπού τον οποίο επιδίωκε το επίμαχο κοινοποιηθέν μέτρο και, αφετέρου, πράξη χρηματοδοτούμενη, τουλάχιστον εμμέσως, με πόρους της Ουγγαρίας, αποτελούσε αναπόσπαστο μέρος του μέτρου ενίσχυσης που κοινοποιήθηκε από το κράτος μέλος και, ως εκ τούτου, εσφαλμένως το Γενικό Δικαστήριο την απέκλεισε από το αντικείμενο του ίδιου αυτού μέτρου.

65 Επομένως, η διαπίστωση του Γενικού Δικαστηρίου, στη σκέψη 36 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι μοναδικό αντικείμενο της ενίσχυσης ήταν η «δωρεάν παραχώρηση δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων υπέρ της εταιρίας Paks II προκειμένου αυτή να τους εκμεταλλευθεί» στηρίζεται σε εσφαλμένο νομικό χαρακτηρισμό των κρίσιμων πραγματικών περιστατικών.

2) Επί της ύπαρξης άρρηκτα συνδεδεμένου όρου

66 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει εν συνεχεία να ελεγχθεί αν, παρά τον εσφαλμένο νομικό χαρακτηρισμό των πραγματικών περιστατικών ο οποίος διαπιστώθηκε στη σκέψη 65 της παρούσας αποφάσεως, ορθώς το Γενικό Δικαστήριο επιβεβαίωσε, στη σκέψη 39 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το κύριο συμπέρασμα στο οποίο είχε καταλήξει η Επιτροπή με την επίδικη απόφαση, δηλαδή ότι η απευθείας ανάθεση της σύμβασης κατασκευής των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων, ήτοι η ανάθεση της σύμβασης στην JSC NIAEP χωρίς δημόσιο διαγωνισμό, δεν συνιστούσε όρο άρρηκτα συνδεδεμένο με το αντικείμενο της επίμαχης ενίσχυσης, κατά την έννοια της νομολογίας που εκτέθηκε στη σκέψη 54 της παρούσας αποφάσεως.

67 Πράγματι, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, εάν το σκεπτικό αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου ενέχει παραβίαση του ενωσιακού δικαίου αλλά το διατακτικό της είναι ορθό για άλλους νομικούς λόγους, η παραβίαση αυτή δεν μπορεί να επιφέρει την αναίρεση της πρωτόδικης αποφάσεως και χωρεί αντικατάσταση αιτιολογίας (απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 2023, Επιτροπή κατά Amazon.com κ.λπ., C-457/21 P, EU:C:2023:985, σκέψη 51 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

68 Επισημαίνεται ότι η απευθείας ανάθεση της σύμβασης κατασκευής των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων συνιστούσε κατ' ανάγκην όρο συνδεόμενο με το αντικείμενο της επίμαχης ενίσχυσης, δεδομένου ότι, όπως διαπιστώθηκε στη σκέψη 64 της παρούσας αποφάσεως, η κατασκευή αποτελούσε αναπόσπαστο μέρος του επίμαχου μέτρου όπως το κοινοποίησε η Ουγγαρία ως συνιστάμενο στη δωρεάν διάθεση των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων στην εταιρία Paks II.

69 Ωστόσο, όπως παρατήρησε, κατά βάσιν, και η γενική εισαγγελέας στο σημείο 48 των προτάσεών της, πρέπει επιπλέον να εξεταστεί αν ο συγκεκριμένος όρος μπορεί να θεωρηθεί τόσο άρρηκτα συνδεδεμένος με το αντικείμενο της επίμαχης ενίσχυσης ώστε να γίνει δεκτό ότι η Επιτροπή ήταν υποχρεωμένη, στο πλαίσιο της εξέτασης της συμβατότητας της ενίσχυσης με την εσωτερική αγορά, να συνεκτιμήσει αν ο όρος αυτός ήταν σύμφωνος με την ενωσιακή νομοθεσία για τις δημόσιες συμβάσεις.

70 Όπως υπενθυμίστηκε στη σκέψη 54 της παρούσας αποφάσεως, η Επιτροπή οφείλει να εξετάζει, στο πλαίσιο της διαδικασίας που προβλέπεται στο άρθρο 108 ΣΛΕΕ, τους όρους που συνδέονται άρρηκτα με το αντικείμενο της εκάστοτε ενίσχυσης, ήτοι εκείνους που είναι τόσο άρρηκτα συνδεδεμένοι με το αντικείμενό της ώστε είναι αδύνατον να εξεταστούν χωριστά, με συνέπεια να πρέπει κατ' ανάγκην να κριθεί στο πλαίσιο της ίδιας αυτής διαδικασίας το αποτέλεσμά τους επί της συμβατότητας, ή μη, της ενίσχυσης, στο σύνολό της, με την εσωτερική αγορά.

71 Αντιθέτως, δεν συνιστούν όρους άρρηκτα συνδεδεμένους με το αντικείμενο της ενίσχυσης εκείνοι οι όροι οι οποίοι, παρότι αποτελούν μέρος του επίμαχου μέτρου ενίσχυσης, δεν είναι in concreto αναγκαίοι για την υλοποίηση του σκοπού του ή για τη λειτουργία του (πρβλ. αποφάσεις της 22ας Μαρτίου 1977, Iannelli & Volpi, 74/76, EU:C:1977:5, σκέψη 14, και της 2ας Μαΐου 2019, A-Fonds, C-598/17, EU:C:2019:352, σκέψη 47 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Ως εκ τούτου,

το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι μέτρα που λαμβάνει το οικείο κράτος μέλος και συνδέονται μεν στην πράξη, αλλά είναι νομικώς διακριτά, δεν αποτελούν όρους άρρηκτα συνδεδεμένους με το επίμαχο μέτρο ενίσχυσης (διάταξη της 14ης Δεκεμβρίου 2023, CAPA κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-742/21 P, EU:C:2023:1000, σκέψη 93 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

72 Εν προκειμένω, αντιθέτως προς τα όσα έκρινε το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 39 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, η απευθείας ανάθεση της σύμβασης κατασκευής των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων συνιστά όρο άρρηκτα συνδεδεμένο με το αντικείμενο του μέτρου ενίσχυσης το οποίο κοινοποιήθηκε από την Ουγγαρία στην Επιτροπή και στόχευε στην ανάπτυξη των αντιδραστήρων αυτών ενόψει της δωρεάν διάθεσής τους στην εταιρία Paks II. Και τούτο διότι, όπως προκύπτει από τις διαπιστώσεις στις οποίες προέβη το Γενικό Δικαστήριο με τις σκέψεις 6 έως 8 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ο όρος που συνίστατο στην απευθείας ανάθεση ήταν απολύτως αναγκαίος για την υλοποίηση του αντικειμένου της ενίσχυσης όπως ορίστηκε ανωτέρω.

73 Σύμφωνα με τις διαπιστώσεις αυτές του Γενικού Δικαστηρίου, η Ρωσική Ομοσπονδία δεσμεύθηκε να χορηγήσει στην Ουγγαρία δάνειο για τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων του πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής Paks, των οποίων την κατασκευή θα αναλάμβανε η JSC NIAEP, που είχε οριστεί από τη Ρωσική Ομοσπονδία, με τη συμφωνία ότι το μεγαλύτερο μέρος των απαραίτητων κεφαλαίων θα ήταν στην κατοχή της Τράπεζας Ανάπτυξης και Εξωτερικών Οικονομικών Υποθέσεων της Ρωσίας και ότι η τράπεζα αυτή θα πραγματοποιούσε τις αντίστοιχες πληρωμές προς την JSC NIAEP, κατόπιν αιτήματος της εταιρίας Paks II, για κάθε στάδιο της κατασκευής των αντιδραστήρων το οποίο θα θεωρούνταν περατωμένο. Επομένως, το δάνειο αυτό συνίστατο σε ανανεούμενη πιστωτική διευκόλυνση ύψους 10 δισεκατομμυρίων ευρώ, η οποία προοριζόταν να χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά για τον σχεδιασμό, την κατασκευή και τη θέση σε λειτουργία των νέων αυτών πυρηνικών αντιδραστήρων. Επιπλέον, προβλεπόταν ότι ένα πρόσθετο ποσό 2,5 δισεκατομμυρίων ευρώ από τον προϋπολογισμό της Ουγγαρίας, το οποίο ήταν απαραίτητο για τη χρηματοδότηση του έργου, έπρεπε επίσης να καταβληθεί απευθείας στην JSC NIAEP κατόπιν αιτήματος της εταιρίας Paks II, στην περίπτωση αυτή από τον οργανισμό διαχείρισης του κυβερνητικού χρέους του εν λόγω κράτους μέλους.

74 Η ως άνω χρηματοδοτική ρύθμιση, η οποία προοριζόταν να εξυπηρετήσει ειδικώς την ανάπτυξη των νέων αντιδραστήρων ενόψει της δωρεάν διάθεσής τους στην εταιρία Paks II και προέβλεπε τη σταδιακή αποδέσμευση των κεφαλαίων υπέρ της JCP NIAEP ανάλογα με την πρόοδο των εργασιών κατασκευής των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων, επιβεβαιώνει ότι η απευθείας ανάθεση της σύμβασης κατασκευής τους στην JCP NIAEP συνδεόταν άρρηκτα με τη δωρεάν διάθεσή τους.

75 Συνεπώς, βάσει της νομολογίας που υπενθυμίστηκε στη σκέψη 52 της παρούσας αποφάσεως, ενδεχόμενη παράβαση διατάξεων ή παραβίαση γενικών αρχών του ενωσιακού δικαίου, όπως της ενωσιακής νομοθεσίας για τις δημόσιες συμβάσεις, οφειλόμενη στον προαναφερθέντα άρρηκτα συνδεδεμένο με το επίμαχο μέτρο ενίσχυσης όρο μπορούσε να αποτελέσει λόγο για να μην κριθεί το μέτρο αυτό συμβατό με την εσωτερική αγορά, στο πλαίσιο διαδικασίας κινηθείσας δυνάμει του άρθρου 108 ΣΛΕΕ.

76 Η εξέταση του ζητήματος εάν η απευθείας ανάθεση της σύμβασης κατασκευής των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων ήταν συμβατή με τη σχετική νομοθεσία ήταν κατά μείζονα λόγο επιβεβλημένη διότι η οργάνωση ανοικτής, αμερόληπτης και απαλλαγμένης από όρους διαδικασίας διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης που έχει ως αντικείμενο την κατασκευή

υποδομής είναι, όπως ορθώς ισχυρίζεται η Δημοκρατία της Αυστρίας, ικανή να επηρεάσει, μεταξύ άλλων, τόσο το κόστος της απαιτούμενης επένδυσης για την κατασκευή όσο και τις ιδιότητες της υποδομής και, συνακόλουθα, την έκταση του πλεονεκτήματος που ενδεχομένως χορηγείται κατ' αυτόν τον τρόπο σε επιχείρηση ή όμιλο επιχειρήσεων (πρβλ., κατ' αναλογίαν, αποφάσεις της 24ης Οκτωβρίου 2013, Land Burgenland κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-214/12 P, C-215/12 P και C-223/12 P, EU:C:2013:682, σκέψη 94· της 7ης Μαρτίου 2018, SNCF Mobilités κατά Επιτροπής, C-127/16 P, EU:C:2018:165, σκέψη 140, και της 17ης Νοεμβρίου 2022, Volotea και easyJet κατά Επιτροπής, C-331/20 P και C-343/20 P, EU:C:2022:886, σκέψη 126 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

77 Είναι βεβαίως αληθές ότι, όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, η Επιτροπή δεν είναι υποχρεωμένη να αναζητεί, με δική της πρωτοβουλία και ελλείψει οποιασδήποτε σχετικής ένδειξης, όλες τις πληροφορίες που θα μπορούσαν να συνδέονται με την υπόθεση της οποίας έχει επιληφθεί, ακόμη και αν πρόκειται για πληροφορίες που βρίσκονται στη δημόσια σφαίρα (απόφαση της 5ης Σεπτεμβρίου 2024, Σλοβενία κατά Επιτροπής, C-447/22 P, EU:C:2024:678, σκέψη 56 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Εντούτοις, εν προκειμένω, όπως συνάγεται από τις αιτιολογικές σκέψεις 279 έως 287 της επίδικης αποφάσεως στις οποίες παραπέμπει η σκέψη 25 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το ζήτημα της συμβατότητας της απευθείας ανάθεσης της σύμβασης κατασκευής των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων με την ενωσιακή νομοθεσία για τις δημόσιες συμβάσεις είχε τεθεί από πολλά ενδιαφερόμενα μέρη στη διάρκεια της διαδικασίας που κατέληξε στην έκδοση της επίδικης αποφάσεως.

78 Επομένως, επιβάλλεται η διαπίστωση, πρώτον, ότι κακώς το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, στη σκέψη 38 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι ήταν ορθό το συμπέρασμα της Επιτροπής ότι η νομιμότητα της επίδικης αποφάσεως δεν εξαρτιόταν από το αν η Ουγγαρία είχε τηρήσει τους ενωσιακούς κανόνες για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων, δεδομένου ότι, ακόμη και σε περίπτωση που η εφαρμογή διαδικασίας διαγωνισμού θα μπορούσε να έχει μεταβάλει το ύψος της ενίσχυσης, το γεγονός αυτό δεν θα είχε καθ' εαυτό καμία συνέπεια επί του χαρακτήρα της ενίσχυσης ως πλεονεκτήματος για τον δικαιούχο της, συνιστάμενου στη δωρεάν διάθεση δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων στην εταιρία Paks II με σκοπό την εκμετάλλευσή τους. Συγκεκριμένα, μια τέτοια διαπίστωση δεν συνάδει με το γεγονός ότι όρος της απευθείας ανάθεσης της σύμβασης κατασκευής των αντιδραστήρων αυτών ήταν άρρηκτα συνδεδεμένος με τη δωρεάν διάθεσή τους και έπρεπε, ως εκ τούτου, να συνεκτιμηθεί κατά την εξέταση της συμβατότητας του επίμαχου μέτρου ενίσχυσης με την εσωτερική αγορά, στο πλαίσιο της διαδικασίας που κινήθηκε δυνάμει του άρθρου 108 ΣΛΕΕ.

79 Δεύτερον, είναι επίσης εσφαλμένη η διαπίστωση του Γενικού Δικαστηρίου στη σκέψη 37 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι «τυχόν παραβίαση των κανόνων σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις θα είχε αποτελέσματα μόνο στην αγορά για την κατασκευή πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής και δεν θα μπορούσε να έχει συνέπειες στην αγορά την οποία αφορά το αντικείμενο του επίμαχου μέτρου ενισχύσεως». Και τούτο διότι τέτοια προϋπόθεση, κατά τον τρόπο που διατυπώνεται στη συγκεκριμένη σκέψη της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ουδόλως συνάγεται από τη νομολογία η οποία προεκτέθηκε στη σκέψη 52 της παρούσας αποφάσεως. Όπως υπενθύμισε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 56 των προτάσεών της, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι, όταν η Επιτροπή εξετάζει αν η σχεδιαζόμενη ενίσχυση πληροί την προϋπόθεση του άρθρου 107, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΣΛΕΕ περί μη αλλοίωσης των όρων των συναλλαγών σε βαθμό αντίθετο προς το κοινό συμφέρον, οφείλει να λαμβάνει υπόψη τις αρνητικές συνέπειες τις οποίες ενδέχεται να έχει η ενίσχυση επί του ανταγωνισμού και επί των συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών εν γένει (πρβλ. απόφαση της 22ας Σεπτεμβρίου 2020, Αυστρία κατά Επιτροπής, C-594/18 P, EU:C:2020:742, σκέψη 101).

80 Συνεπώς, όταν συντρέχει παράβαση διατάξεως του ενωσιακού δικαίου η οποία είναι ικανή να προκαλέσει στρέβλωση του ανταγωνισμού σε αγορά που είναι μεν διαφορετική, πλην όμως συνδέεται με εκείνη την οποία αφορά το κοινοποιηθέν μέτρο ενίσχυσης, ενδέχεται η Επιτροπή να πρέπει να τη λάβει υπόψη της στο πλαίσιο της εξέτασης της συμβατότητας του μέτρου αυτού με την εσωτερική αγορά. Τούτο ισχύει, εν προκειμένω, για τυχόν στρέβλωση του ανταγωνισμού που θα μπορούσε να προκύψει, στην αγορά της κατασκευής πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής, από την αντίθετη προς την ενωσιακή νομοθεσία για τις δημόσιες συμβάσεις ανάθεση της σύμβασης κατασκευής των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων στις εγκαταστάσεις ηλεκτροπαραγωγής Paks, εφόσον η ανάθεση αυτή συνιστούσε όρο άρρηκτα συνδεδεμένο με το αντικείμενο του επίμαχου μέτρου ενίσχυσης.

81 Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι, λαμβανομένου υπόψη του κύριου συμπεράσματος που διατύπωσε η Επιτροπή με την επίδικη απόφαση, δηλαδή ότι δεν όφειλε να εξετάσει αν η απευθείας ανάθεση της σύμβασης κατασκευής των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων ήταν σύμφωνη με την ενωσιακή νομοθεσία για τις δημόσιες συμβάσεις, το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη κρίνοντας, αφενός, στη σκέψη 36 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι το αντικείμενο του επίμαχου μέτρου ενίσχυσης δεν περιελάμβανε την κατασκευή των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων και, αφετέρου, στη σκέψη 39 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι ορθώς η Επιτροπή είχε καταλήξει ότι η ανάθεση της σύμβασης κατασκευής τους δεν συνιστούσε όρο της επίμαχης ενίσχυσης άρρηκτα συνδεδεμένο με αυτήν.

82 Κατά συνέπεια, το πρώτο και το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως πρέπει να γίνουν δεκτά.

83 Επιβάλλεται όμως να εξεταστεί και το τρίτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως, με το οποίο η Δημοκρατία της Αυστρίας προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο ότι δεν εξέτασε ορθώς το συμπέρασμα που η Επιτροπή διατύπωσε επαλλήλως κρίνοντας, κατά βάσιν, ότι η απευθείας ανάθεση της σύμβασης κατασκευής των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων δεν ενείχε, εν πάση περιπτώσει, καμία παράβαση της οδηγίας 2014/25.

2. Επί του τρίτου σκέλους του πρώτου λόγου αναιρέσεως

α) Επιχειρήματα των διαδίκων

84 Με το τρίτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως, η Δημοκρατία της Αυστρίας, υποστηριζόμενη από το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, βάλλει κατά των σκέψεων 40 έως 50 και, ιδίως, κατά της σκέψης 41 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, όπου το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε, κατά βάσιν, ότι, ακόμη και αν γινόταν δεκτό ότι η απευθείας ανάθεση της σύμβασης κατασκευής των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων ήταν δυνατόν να χαρακτηριστεί ως όρος άρρηκτα συνδεδεμένος με το επίμαχο μέτρο ενίσχυσης ή με το αντικείμενό του, ορθώς η Επιτροπή είχε κρίνει, στην αιτιολογική σκέψη 285 της επίδικης αποφάσεως, ότι μπορούσε να παραπέμψει, επαλλήλως, στη σχετική εκτίμηση στην οποία είχε προβεί η ίδια στο πλαίσιο της διαδικασίας του 2015. Η Δημοκρατία της Αυστρίας διευκρινίζει ότι, όπως προκύπτει από τη σκέψη 40 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή έκρινε ότι, εν πάση περιπτώσει, το ζήτημα αν η Ουγγαρία τήρησε την ενωσιακή νομοθεσία για τις δημόσιες συμβάσεις είχε εξεταστεί στο πλαίσιο της διαδικασίας του 2015, της οποίας το προκαταρκτικό συμπέρασμα ήταν ότι οι διαδικασίες τις οποίες προβλέπει η οδηγία 2014/25 δεν είχαν, βάσει του άρθρου 50, στοιχείο γ', της οδηγίας αυτής, εφαρμογή ως προς την ανάθεση της εν λόγω σύμβασης κατασκευής.

85 Κατά τη Δημοκρατία της Αυστρίας, μια απλή παραπομπή σε περατωθείσα από την Επιτροπή μη δημόσια διαδικασία λόγω παραβάσεως, εν προκειμένω στη διαδικασία του 2015, δεν συνιστά επαρκή αιτιολογία, κατά μείζονα λόγο διότι πριν από την έκδοση της επίδικης αποφάσεως είχαν υποβληθεί στην Επιτροπή παρατηρήσεις σε σχέση με ενδεχόμενη παραβίαση του δικαίου των δημοσίων συμβάσεων. Η ως άνω διαπίστωση επιβεβαιώνεται από το γεγονός ότι το Γενικό Δικαστήριο χρειάστηκε να ζητήσει από την Επιτροπή, κατ' εφαρμογήν μέτρου οργάνωσης της διαδικασίας, να του προσκομίσει τα κρίσιμα έγγραφα σχετικά με τη διαδικασία του 2015, χωρίς τα οποία δεν θα μπορούσε να διαπιστώσει αν υπήρξε παραβίαση της ενωσιακής νομοθεσίας για τις δημόσιες συμβάσεις.

86 Εξάλλου, η Δημοκρατία της Αυστρίας υποστηρίζει ότι η εξαίρεση του άρθρου 50, στοιχείο γ′, σημείο ii, της οδηγίας 2014/25 πρέπει να ερμηνεύεται στενά. Είναι, όμως, πιθανό οι τεχνικές προδιαγραφές του επίμαχου έργου, οι οποίες επικεντρώνονται στις πτυχές της ασφάλειας, να περιορίστηκαν τεχνητά στο ρωσικό κατασκευαστικό μοντέλο προκειμένου να εξασφαλιστεί ρωσική χρηματοδότηση.

87 Η Δημοκρατία της Αυστρίας ισχυρίζεται ότι, αντιθέτως προς τα όσα επισήμανε το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 38 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, δεν εναπέκειτο σε εκείνη να αποδείξει ότι άλλοι προσφέροντες θα μπορούσαν να προμηθεύσουν τους δύο νέους πυρηνικούς αντιδραστήρες «με καλύτερους όρους ή σε χαμηλότερη τιμή».

88 Τέλος, η Δημοκρατία της Αυστρίας υποστηρίζει ότι ούτε η αρχή του δεδικασμένου ούτε η αρχή της ασφάλειας δικαίου απαγορεύουν να κινηθεί ανά πάσα στιγμή εκ νέου μια διαδικασία λόγω παραβάσεως κράτους μέλους την οποία η Επιτροπή είχε αποφασίσει να περατώσει. Ως εκ τούτου, κατά την άποψή της, σε περίπτωση που η Επιτροπή, εξετάζοντας το επίμαχο μέτρο ενίσχυσης, κατέληγε εν προκειμένω στο συμπέρασμα ότι υπήρξε παραβίαση της ενωσιακής νομοθεσίας για τις δημόσιες συμβάσεις, τίποτε δεν την εμπόδιζε να κινήσει κατά της Ουγγαρίας νέα διαδικασία λόγω παραβάσεως κράτους μέλους.

89 Η Επιτροπή αντιτείνει ότι ορθώς το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, στη σκέψη 41 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η ίδια μπορούσε να στηριχθεί σε διαδικασία λόγω παραβάσεως κράτους μέλους την οποία είχε περατώσει. Ειδικότερα, θεωρεί ότι από τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίστηκαν ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου κατ' εφαρμογήν μέτρου οργάνωσης της διαδικασίας προκύπτει ότι η απευθείας ανάθεση της κατασκευής των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων για τεχνικούς λόγους σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 50, στοιχείο γ′, της οδηγίας 2014/25 δικαιολογούνταν ως προς «τα ουσιώδη τμήματα του έργου». Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι, προκειμένου να επιτευχθεί ικανοποιητική λύση, η Ουγγαρία δήλωσε επίσης διατεθειμένη να ενεργήσει με διαφάνεια «ως προς τα περισσότερα από τα υπόλοιπα τμήματα του έργου». Η δέσμευση αυτή «επέτρεψε στην Επιτροπή να περατώσει τη διαδικασία λόγω παραβάσεως κράτους μέλους». Εξάλλου, θα θιγόταν η αποτελεσματική χρήση των πόρων της Επιτροπής αν το θεσμικό όργανο εξέταζε στο πλαίσιο της διαδικασίας που κατέληξε στην έκδοση της επίδικης αποφάσεως το ζήτημα κατά πόσον η απευθείας ανάθεση της κατασκευής των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων ήταν συμβατή με την ενωσιακή νομοθεσία για τις δημόσιες συμβάσεις, ενώ το είχε ήδη εξετάσει στο πλαίσιο διαδικασίας λόγω παραβάσεως κράτους μέλους.

90 Κατά την Επιτροπή, η σχετική απόφαση της Ουγγαρίας συνιστούσε «κυρίαρχη στρατηγική απόφαση του κράτους μέλους», την οποία η ίδια δεν είχε κανέναν λόγο να αμφισβητήσει. Η απόφαση αυτή δικαιολογούνταν επίσης από την προγενέστερη εμπειρία με την οικεία κατασκευαστική εταιρία και, όπως επισήμανε το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 46 της

αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Κοινό Κέντρο Ερευνών (JRC) και οι εμπειρογνώμονες της Γενικής Διεύθυνσης (ΓΔ) Ενέργεια της Επιτροπής επιβεβαίωσαν την τεχνική ιδιαιτερότητα του αντιδραστήρα VVER 1200, ο οποίος κατασκευάζεται από τη συγκεκριμένη εταιρία και επιλέχθηκε από την Ουγγαρία. Κατά τα λοιπά, εφόσον υπήρχε ένας μόνον ανάδοχος για τα ουσιώδη τμήματα του έργου, ήταν δικαιολογημένη η ανάθεση του συνόλου της επίμαχης σύμβασης στην εν λόγω κατασκευαστική εταιρία.

91 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι δεν αρκεί η Δημοκρατία της Αυστρίας να επικαλεστεί παραβίαση της ενωσιακής νομοθεσίας για τις δημόσιες συμβάσεις και δη εφόσον, εν προκειμένω, «από την αξιολόγηση της σύμβασης προέκυψε ότι δεν υπήρχε άλλος διαθέσιμος προμηθευτής». Συνεπώς, το Γενικό Δικαστήριο δεν επέβαλε στη Δημοκρατία της Αυστρίας μια «probatio diabolica», αλλά περιορίστηκε να διαπιστώσει, στη σκέψη 64 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι, υπό τις περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως, εναπέκειτο στο κράτος μέλος να προσκομίσει στοιχεία που να τεκμηριώνουν ότι υπήρχε άλλη λύση για την κατασκευή των δύο αυτών νέων πυρηνικών αντιδραστήρων.

92 Επιπλέον, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι από τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκόμισε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου σχετικά με τη διαδικασία του 2015 (βλ. σκέψη 34 της παρούσας αποφάσεως) προέκυπτε σαφώς ότι η απευθείας ανάθεση της κατασκευής των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων ήταν δικαιολογημένη ως προς τα ουσιώδη τμήματα του επίμαχου έργου. Κατά την Επιτροπή, ορθώς το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, στη σκέψη 47 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι θα αντέβαινε προς την αρχή της ασφάλειας δικαίου το να διατυπωθεί, στην επίδικη απόφαση, συμπέρασμα αντίθετο προς εκείνο στο οποίο είχε καταλήξει η Επιτροπή στο πλαίσιο της διαδικασίας του 2015.

93 Τέλος, στη διάρκεια της επ' ακροατηρίου συζητήσεως ενώπιον του Δικαστηρίου, η Επιτροπή ισχυρίστηκε ότι, κατά τον χρόνο που ανατέθηκε η σύμβαση, το 2014, η JSC NIAEP ήταν ο μόνος διαθέσιμος προμηθευτής της οικείας πυρηνικής τεχνολογίας, η οποία ήταν η πλέον κατάλληλη, αν όχι η μοναδική, για την υλοποίηση του επίμαχου έργου. Εξήγησε ότι καμία άλλη τεχνολογία δεν μπορούσε να ανταποκριθεί στις τεχνικές προδιαγραφές της συγγραφής υποχρεώσεων σε σχέση με τα 2 400 μεγαβάτ που ήταν κατάλληλα για την ουγγρική αγορά και ότι, για τον λόγο αυτό, οι δύο νέοι πυρηνικοί αντιδραστήρες έπρεπε να θεωρηθούν ως μέρος του αντικειμένου της επίμαχης ενίσχυσης. Εξάλλου, το Δικαστήριο πρέπει να κρίνει το ζήτημα λαμβάνοντας υπόψη πώς είχε η κατάσταση το 2017 όσον αφορά την αγορά εργασιών κατασκευής πυρηνικών αντιδραστήρων. Κατά τον χρόνο εκείνο, μόνον οι αντιδραστήρες της συγκεκριμένης τεχνολογίας ήταν κατάλληλα προσαρμοσμένοι για τις εγκαταστάσεις ηλεκτροπαραγωγής Paks, αν μη τι άλλο για λόγους ασφαλείας.

94 Η Γαλλική Δημοκρατία υποστηρίζει ότι, στον βαθμό που η Δημοκρατία της Αυστρίας προβάλλει έλλειψη αιτιολογίας της επίδικης αποφάσεως, η επιχειρηματολογία της είναι απαράδεκτη, εφόσον το κράτος μέλος δεν είχε προβάλει τέτοια επιχειρηματολογία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου. Η δε Επιτροπή, στο υπόμνημα ανταπαντήσεως που κατέθεσε, υποστηρίζει ότι η Δημοκρατία της Αυστρίας δεν ισχυρίζεται καν ότι οι σκέψεις 40 επ. της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, οι οποίες αφορούν τη διαδικασία του 2015, ενέχουν έλλειψη αιτιολογίας. Κατά την άποψη της Δημοκρατίας της Πολωνίας, είναι απαράδεκτη κάθε επιχειρηματολογία της Δημοκρατίας της Αυστρίας προς αμφισβήτηση των πραγματικών διαπιστώσεων στις οποίες προέβη το Γενικό Δικαστήριο σε σχέση με τη διαδικασία του 2015.

95 Εν πάση περιπτώσει, η Γαλλική Δημοκρατία θεωρεί ότι η Επιτροπή αιτιολόγησε επαρκώς κατά νόμον την επίδικη απόφαση όσον αφορά το ζήτημα της συμμόρφωσης της Ουγγαρίας με την οδηγία 2014/25. Εφόσον οι αντίστοιχοι λόγοι είχαν εκτεθεί «εντελώς εκ περισσού», η Επιτροπή μπορούσε κάλλιστα, χωρίς να συντρέχει παράβαση του άρθρου 296 ΣΛΕΕ, να παραθέσει περιορισμένη αιτιολογία, συμβιβάζοντας την απαίτηση αιτιολογίας με τον κατ' αρχήν εμπιστευτικό χαρακτήρα των στοιχείων που αφορούν μια διαδικασία λόγω παραβάσεως κράτους μέλους περατωθείσα από την Επιτροπή. Η Δημοκρατία της Πολωνίας υποστηρίζει επ' αυτού ότι, λαμβανομένου υπόψη του ευαίσθητου χαρακτήρα των σχετικών πληροφοριών, η Δημοκρατία της Αυστρίας δεν μπορούσε ευλόγως να αναμένει ότι θα δημοσιοποιηθούν.

β) Εκτίμηση του Δικαστηρίου

96 Με το τρίτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως, η Δημοκρατία της Αυστρίας προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο, αφενός, ότι υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας ότι η Επιτροπή είχε αιτιολογήσει επαρκώς κατά νόμον το συμπέρασμα το οποίο διατύπωσε επαλλήλως στην αιτιολογική σκέψη 285 της επίδικης αποφάσεως. Στην αιτιολογική εκείνη σκέψη, η Επιτροπή εξέθεσε, κατά βάσιν, ότι, ακόμη και αν γινόταν δεκτό ότι όφειλε να εξετάσει αν η απευθείας ανάθεση της κατασκευής των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων ήταν συμβατή με την ενωσιακή νομοθεσία για τις δημόσιες συμβάσεις, δεν συνέτρεχε παράβαση της οδηγίας 2014/25, στον βαθμό που αυτή η απευθείας ανάθεση ενέπιπτε στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 50, στοιχείο γ', της οδηγίας.

97 Αφετέρου, η Δημοκρατία της Αυστρίας προβάλλει μια σειρά επιχειρημάτων προς αμφισβήτηση της διαπίστωσης της Επιτροπής ότι δεν υφίστατο παράβαση της οδηγίας 2014/25.

98 Ως προς τα επιχειρήματα που αναπτύσσει ιδίως η Γαλλική Δημοκρατία σε σχέση με το παραδεκτό της αιτίασης περί παράλειψης του Γενικού Δικαστηρίου να διαπιστώσει έλλειψη αιτιολογίας της επίδικης αποφάσεως, αρκεί η επισήμανση ότι η Δημοκρατία της Αυστρίας είχε ήδη, με το πρώτο σκέλος του δέκατου λόγου ακυρώσεως τον οποίο είχε προβάλει ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, κάνει λόγο για έλλειψη αιτιολογίας της επίδικης αποφάσεως. Εξάλλου, από τη σκέψη 41 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει χωρίς αμφιβολία ότι η Δημοκρατία της Αυστρίας επικαλέστηκε ρητώς και ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου ότι κακώς η Επιτροπή παρέπεμψε επαλλήλως, με την αιτιολογική σκέψη 285 της επίδικης αποφάσεως, στην εκτίμηση στην οποία είχε προβεί η ίδια στο πλαίσιο της διαδικασίας του 2015.

99 Εν πάση περιπτώσει, η έλλειψη αιτιολογίας, η οποία συνιστά παράβαση ουσιώδους τύπου, αποτελεί λόγο δημοσίας τάξεως ο οποίος μπορεί να εξεταστεί σε κάθε στάδιο της διαδικασίας, ακόμη και αν ο διάδικος που τον επικαλείται δεν τον είχε προβάλει ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου (πρβλ. αποφάσεις της 1ης Ιουλίου 2008, Chronopost και La Poste κατά UFEX κ.λπ., C-341/06 P και C-342/06 P, EU:C:2008:375, σκέψεις 48 έως 50, και της 26ης Μαρτίου 2020, Επανεξέταση Simpson κατά Συμβουλίου και HG κατά Επιτροπής, C-542/18 RX-II και C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, σκέψη 57).

100 Επομένως, είναι παραδεκτή η προβαλλόμενη στο πλαίσιο του τρίτου σκέλους του πρώτου λόγου αναιρέσεως αιτίαση περί παράλειψης του Γενικού Δικαστηρίου να διαπιστώσει την έλλειψη αιτιολογίας της επίδικης αποφάσεως.

101 Όσον αφορά το βάσιμο της επιχειρηματολογίας που αναπτύσσεται στο πλαίσιο του προαναφερθέντος τρίτου σκέλους, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, η υποχρέωση αιτιολόγησης, η οποία προβλέπεται από το άρθρο 296 ΣΛΕΕ, συνιστά ουσιώδη τύπο που πρέπει

να διακρίνεται από το ζήτημα του βασίμου της αιτιολογίας, δεδομένου ότι το τελευταίο αυτό ζήτημα άπτεται της ουσιαστικής νομιμότητας της επίδικης πράξεως. Η απαιτούμενη κατά το ως άνω άρθρο αιτιολογία πρέπει να είναι προσαρμοσμένη στη φύση της επίμαχης πράξεως και να εκθέτει με σαφήνεια και χωρίς αμφισημία τη συλλογιστική του θεσμικού οργάνου που την εξέδωσε, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα στους μεν ενδιαφερομένους να γνωρίζουν τους λόγους για τους οποίους ελήφθη το μέτρο, στο δε αρμόδιο δικαστήριο να ασκήσει τον έλεγχό του. Δεν απαιτείται δε η αιτιολογία να παραθέτει εξαντλητικά όλα τα κρίσιμα πραγματικά και νομικά στοιχεία, διότι το ζήτημα αν η αιτιολογία μιας πράξεως πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 296 ΣΛΕΕ πρέπει να εκτιμάται με γνώμονα όχι μόνον το γράμμα της, αλλά και το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται, καθώς και το σύνολο των κανόνων δικαίου που διέπουν τον σχετικό τομέα (βλ. απόφαση της 10ης Σεπτεμβρίου 2024, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας κ.λπ., C-465/20 P, EU:C:2024:724, σκέψεις 389, 391 και 392 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

102 Υπό το πρίσμα αυτής ακριβώς της νομολογίας πρέπει να εξεταστεί αν το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας, κατά βάσιν, ότι το συμπέρασμα το οποίο διατυπώθηκε επαλλήλως στην αιτιολογική σκέψη 285 της επίδικης αποφάσεως αιτιολογήθηκε επαρκώς κατά νόμον μέσω της παραπομπής που έγινε, με την ίδια αιτιολογική σκέψη, στη διαδικασία του 2015.

103 Υπενθυμίζεται ότι, στη συγκεκριμένη αιτιολογική σκέψη, η Επιτροπή περιορίστηκε να διαπιστώσει ότι «η συμμόρφωση της Ουγγαρίας με την οδηγία [2014/25] αξιολογήθηκε στο πλαίσιο χωριστής διαδικασίας από την Επιτροπή, το προκαταρκτικό συμπέρασμα της οποίας με βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες [ήταν] ότι οι διαδικασίες που προβλέπονται στην οδηγία [αυτή] δεν θα είχαν εφαρμογή στην ανάθεση των εργασιών κατασκευής των δύο αντιδραστήρων στη βάση του άρθρου 50, στοιχείο γ΄».

104 Είναι βεβαίως αληθές ότι, όπως επισήμανε και η γενική εισαγγελέας στο σημείο 70 των προτάσεών της, η διαδικασία λόγω παραβάσεως κράτους μέλους και η διαδικασία δυνάμει του άρθρου 108 ΣΛΕΕ μπορούν να εφαρμοστούν σωρευτικά σε περίπτωση που ένα κρατικό μέτρο εμπίπτει συγχρόνως στο πεδίο εφαρμογής τόσο των διατάξεων για τις κρατικές ενισχύσεις όσο και άλλων διατάξεων της Συνθήκης.

105 Υπενθυμίζεται όμως επίσης ότι, όπως έχει αποφανθεί το Δικαστήριο, η Επιτροπή δεν έχει την εξουσία να καθορίζει οριστικά, στο πλαίσιο διαδικασίας λόγω παραβάσεως κράτους μέλους, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις ενός κράτους μέλους ή να του παρέχει εγγυήσεις ως προς τη συμβατότητα συγκεκριμένης συμπεριφοράς με το ενωσιακό δίκαιο, δεδομένου ότι, βάσει του άρθρου 260, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, το Δικαστήριο είναι το μόνο αρμόδιο να διαπιστώνει ότι κράτος μέλος έχει παραβεί υποχρέωση την οποία υπέχει από τις Συνθήκες. Ως εκ τούτου, το γεγονός ότι η Επιτροπή έχει περατώσει διαδικασία κινηθείσα κατά κράτους μέλους, ασκώντας συναφώς τη διακριτική ευχέρειά της, η οποία εξάλλου δεν υπόκειται σε δικαιοδοτικό έλεγχο από το Δικαστήριο, δεν είναι αποφασιστικής σημασίας για την κρίση του ζητήματος αν η εθνική νομοθεσία ή το εθνικό μέτρο που αποτελούσε αντικείμενο της διαδικασίας εκείνης συνάδει με το ενωσιακό δίκαιο (πρβλ. απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2024, Tecno*37, C-242/23, EU:C:2024:831, σκέψεις 29, 32 και 33 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

106 Συνακόλουθα, εν προκειμένω, τίποτε δεν εμπόδιζε, ασφαλώς, την Επιτροπή να παραπέμψει, με την επίδικη απόφασή της, στη διαδικασία του 2015 και, ειδικότερα, στα συμπεράσματά της από τις εκτιμήσεις τις οποίες είχε πραγματοποιήσει τότε, λαμβάνοντας, ενδεχομένως, υπόψη πληροφορίες ή στοιχεία που θα μπορούσαν να έχουν περιέλθει σε γνώση της μετά την περάτωση της διαδικασίας εκείνης και πριν από την έκδοση της επίδικης αποφάσεως.

107 Αντιθέτως, λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας που προεκτέθηκε στη σκέψη 105 της παρούσας αποφάσεως, μια απλή παραπομπή σε τέτοια διαδικασία λόγω παραβάσεως κράτους μέλους καθώς και στη διάταξη που, κατά την Επιτροπή, είχε εφαρμογή εν προκειμένω, χωρίς καμία αναφορά στα άλλα συγκεκριμένα στοιχεία τα οποία έλαβε υπόψη το θεσμικό όργανο καθώς και στη μεθοδολογία βάσει της οποίας κατέληξε στο συμπέρασμά του, δεν είναι δυνατόν να πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 296 ΣΛΕΕ.

108 Όπως προκύπτει δε από τη σκέψη 103 της παρούσας αποφάσεως, οι λόγοι που εξέθεσε η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 285 της επίδικης αποφάσεως δεν περιέχουν κανένα στοιχείο από το οποίο να προκύπτει με σαφήνεια και χωρίς αμφισημία η συλλογιστική βάσει της οποίας το θεσμικό όργανο κατέληξε στη διαπίστωση ότι η απευθείας ανάθεση της σύμβασης κατασκευής των δύο νέων αντιδραστήρων στις εγκαταστάσεις ηλεκτροπαραγωγής Paks ήταν σύμφωνη με την οδηγία 2014/25.

109 Ομοίως, είναι αδύνατον να συναχθεί ο λόγος για τον οποίο η Επιτροπή στήριξε την επίδικη απόφασή της στην ως άνω οδηγία ενώ, βάσει του άρθρου 106, παράγραφος 1, και του άρθρου 107, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας αυτής, η προθεσμία μεταφοράς της στο εσωτερικό δίκαιο έληγε στις 18 Απριλίου 2016, οπότε και καταργήθηκε η οδηγία 2004/17. Μάλιστα, σε σχετική ερώτηση που της έθεσε το Δικαστήριο κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή δήλωσε ότι στην υπό κρίση υπόθεση είχε εφαρμογή ratione temporis η οδηγία 2004/17.

110 Εν πάση περιπτώσει, ακόμη και αν υποτεθεί ότι το Γενικό Δικαστήριο έλαβε υπόψη, στο πλαίσιο της εκτιμήσεώς του, όχι μόνον την αιτιολογική σκέψη 285 της επίδικης αποφάσεως αλλά και την αιτιολογική της σκέψη 372, όπως του είχε ζητήσει η Επιτροπή (βλ. σκέψη 34 της παρούσας αποφάσεως), επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ούτε από την τελευταία αυτή αιτιολογική σκέψη προκύπτουν στοιχεία αιτιολογίας όπως εκείνα για τα οποία έγινε λόγος στις σκέψεις 108 και 109 της παρούσας αποφάσεως. Πράγματι, η αιτιολογική σκέψη 372 της επίδικης αποφάσεως εντάσσεται στο τμήμα της που αφορά τις πιθανές επιπτώσεις της παράλληλης λειτουργίας των ήδη υφιστάμενων και των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων στις εγκαταστάσεις ηλεκτροπαραγωγής Paks. Μολονότι όντως αναφέρεται εκεί ότι θα ήταν η πρώτη φορά που θα χρησιμοποιούνταν στην Ευρώπη η τεχνολογία η οποία επιλέχθηκε για την κατασκευή των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων καθώς και ότι «το μη εξαιρούμενο από τεχνικής άποψης τμήμα του έργου θα υλοποι[ούνταν] σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις», τα στοιχεία αυτά μνημονεύονται στο πλαίσιο της παρουσίασης των παρατηρήσεων της Ουγγαρίας χωρίς να επικυρώνονται ρητώς από την Επιτροπή.

111 Εξάλλου, όσον αφορά, αφενός, τα στοιχεία που προσκομίστηκαν κατ' εφαρμογήν μέτρου οργάνωσης της διαδικασίας και ελήφθησαν υπόψη από το Γενικό Δικαστήριο στις σκέψεις 42 έως 46 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, όπως αυτά προεκτέθηκαν στη σκέψη 34 της παρούσας αποφάσεως, καθώς και, αφετέρου, τα στοιχεία στα οποία αναφέρθηκε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ενώπιον του Δικαστηρίου, όπως μνημονεύονται στη σκέψη 93 της παρούσας αποφάσεως, αρκεί να υπενθυμιστεί ότι το γεγονός ότι η Επιτροπή προσκόμισε κατά τη διάρκεια της δίκης, τόσο ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου όσο και ενώπιον του Δικαστηρίου, τέτοια στοιχεία που θα μπορούσαν, ενδεχομένως, να αιτιολογήσουν την επίδικη απόφαση δεν θεραπεύει την ανεπάρκεια της αρχικής αιτιολογίας της εν λόγω αποφάσεως. Και τούτο διότι η αιτιολογία δεν επιτρέπεται, πλην εξαιρετικών περιστάσεων, να διευκρινίζεται για πρώτη φορά και εκ των υστέρων ενώπιον του δικαστή (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 11ης Μαΐου 2023, Επιτροπή κατά Sopra Steria Benelux και Unisys Belgium, C-101/22 P, EU:C:2023:396, σκέψη 88

και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Τέτοιες περιστάσεις όμως δεν προκύπτουν ούτε από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση ούτε από τη δικογραφία που υποβλήθηκε στην κρίση του Δικαστηρίου.

112 Υπό τις συνθήκες αυτές, διαπιστώνεται ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας, στη σκέψη 48 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι, εν προκειμένω, η Επιτροπή ορθώς στηρίχθηκε, επαλλήλως, στο αποτέλεσμα της διαδικασίας του 2015.

113 Επιπλέον, επισημαίνεται ότι η υπό κρίση υπόθεση δεν είναι συγκρίσιμη με εκείνες επί των οποίων εκδόθηκαν οι αποφάσεις της 23ης Νοεμβρίου 2023, Ryanair και Airport Marketing Services (C-758/21 P, EU:C:2023:917), και της 23ης Ιανουαρίου 2025, Neos κατά Ryanair και Επιτροπής (C-490/23 P, EU:C:2025:32).

114 Ειδικότερα, είναι βεβαίως αληθές ότι, στη σκέψη 97 της αποφάσεως της 23ης Νοεμβρίου 2023, Ryanair και Airport Marketing Services (C-758/21 P, EU:C:2023:917), το Δικαστήριο έκρινε ότι, στο πλαίσιο διαδικασίας κινηθείσας δυνάμει του άρθρου 108 ΣΛΕΕ, η Επιτροπή ήταν δυνατόν να εκπληρώσει την υποχρέωση αιτιολόγησης την οποία υπέχει, χωρίς να χρειάζεται να απαντήσει στα επιχειρήματα άλλων ενδιαφερομένων μερών πλην του οικείου κράτους μέλους, εφόσον από την απόφαση της Επιτροπής που ήταν η επίδικη στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η προαναφερθείσα απόφαση του Δικαστηρίου προέκυπτε τουλάχιστον εμμέσως ότι η Επιτροπή θεωρούσε ότι δεν μπορούσε να γίνει δεκτή η επιχειρηματολογία που είχαν προβάλει ενώπιόν της τα ενδιαφερόμενα αυτά μέρη. Ωστόσο, όπως μπορεί να συναχθεί από τις σκέψεις 92 και 93 της προαναφερθείσας αποφάσεως, η Επιτροπή είχε αποστείλει στα ως άνω ενδιαφερόμενα μέρη έγγραφα από τα οποία ήταν σε θέση να συναγάγουν τα στοιχεία που, σύμφωνα με τις αιτιάσεις τους, η Επιτροπή είχε παραλείψει να αναφέρει ειδικώς στην απόφασή της.

115 Τούτο όμως δεν συμβαίνει εν προκειμένω, δεδομένου ότι δεν αποδείχθηκε ότι το σύνολο των στοιχείων της διαδικασίας λόγω παραβάσεως κράτους μέλους τα οποία θα μπορούσαν να θεραπεύσουν τις ανεπάρκειες της αιτιολογικής σκέψης 285 της επίδικης αποφάσεως ως προς το ζήτημα αυτό ήταν δημόσια ή, τουλάχιστον, προσβάσιμα στα ενδιαφερόμενα μέρη που μετείχαν στη διαδικασία την οποία κίνησε η Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ.

116 Εξάλλου, η υπό κρίση υπόθεση δεν είναι συγκρίσιμη ούτε με εκείνη επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 23ης Ιανουαρίου 2025, Neos κατά Ryanair και Επιτροπής (C-490/23 P, EU:C:2025:32). Και τούτο διότι, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 35 και 51 της προαναφερθείσας αποφάσεως, το Δικαστήριο εφάρμοσε, στην υπόθεση εκείνη, τη νομολογία βάσει της οποίας η απόφαση να μη διατυπωθούν, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, αντιρρήσεις όσον αφορά μέτρο ενίσχυσης, απόφαση που λαμβάνεται, συν τοις άλλοις, εντός σύντομων προθεσμιών, πρέπει να περιέχει μόνον τους λόγους για τους οποίους η Επιτροπή εκτιμά ότι δεν αντιμετωπίζει σοβαρές δυσχέρειες ως προς την εκτίμηση της συμβατότητας της οικείας ενίσχυσης με την εσωτερική αγορά. Εν πάση περιπτώσει, η νομολογία αυτή δεν είναι δυνατόν να εφαρμοστεί κατ' αναλογίαν στην υπό κρίση υπόθεση, λαμβανομένου υπόψη ότι η επίδικη απόφαση δεν εκδόθηκε κατά το πέρας του προκαταρκτικού σταδίου εξέτασης το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ.

117 Πέραν τούτου, δεν μπορεί να ευδοκιμήσει η προεκτεθείσα στη σκέψη 95 της παρούσας αποφάσεως επιχειρηματολογία της Γαλλικής Δημοκρατίας, με την οποία το εν λόγω κράτος μέλος υποστηρίζει, κατά βάσιν, ότι η Επιτροπή, όταν παραπέμπει σε διαδικασία λόγω παραβάσεως κράτους μέλους περατωθείσα από την ίδια, οφείλει να τηρεί την αρχή της εμπιστευτικότητας, όπερ θα μπορούσε να δικαιολογήσει το συμπέρασμα ότι μια συνοπτική αιτιολογία συναφώς

ενδέχεται να πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 296 ΣΛΕΕ. Πράγματι, αρκεί να υπενθυμιστεί επ' αυτού ότι, κατά τη νομολογία, μολονότι τυχόν απόφαση της Επιτροπής στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων μπορεί, υπό το πρίσμα μιας τέτοιας υποχρέωσης, να είναι επαρκώς αιτιολογημένη χωρίς να περιέχει το σύνολο των στοιχείων στα οποία βασίζεται η συλλογιστική του θεσμικού οργάνου, εντούτοις από την απόφαση αυτή πρέπει να προκύπτει με σαφήνεια και χωρίς αμφισημία ποια ήταν η συλλογιστική του καθώς και ποια μεθοδολογία χρησιμοποίησε, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα στους μεν ενδιαφερομένους να γνωρίζουν τους λόγους για τους οποίους ελήφθη η απόφαση, στον δε ενωσιακό δικαστή να ασκήσει τον έλεγχό του (πρβλ. απόφαση της 15ης Ιουλίου 2021, Επιτροπή κατά Landesbank Baden-Württemberg και CRU (C-584/20 P και C-621/20 P, EU:C:2021:601, σκέψη 111 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

118 Ως εκ τούτου, το τρίτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως πρέπει να γίνει δεκτό, κατά το μέρος που προσάπτεται στο Γενικό Δικαστήριο ότι παρέλειψε να διαπιστώσει έλλειψη αιτιολογίας της επίδικης αποφάσεως.

119 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει, αφενός, ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας ότι ήταν ορθό το κύριο συμπέρασμα το οποίο διατύπωσε η Επιτροπή στην αιτιολογία της επίδικης αποφάσεως, ήτοι ότι δεν ήταν υποχρεωμένη, εν προκειμένω, να εξετάσει αν η απευθείας ανάθεση της κατασκευής των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων ήταν συμβατή με την ενωσιακή νομοθεσία για τις δημόσιες συμβάσεις. Αφετέρου, το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε επίσης σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας ότι η Επιτροπή αιτιολόγησε επαρκώς κατά νόμον το συμπέρασμα που διατύπωσε επαλλήλως στην αιτιολογική σκέψη 285 της επίδικης αποφάσεως.

120 Επομένως, εφόσον ο πρώτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να γίνει δεκτός, η απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου πρέπει να αναιρεθεί, χωρίς να χρειάζεται να εξεταστούν οι λοιπές αιτιάσεις που προβλήθηκαν στο πλαίσιο του πρώτου λόγου αναιρέσεως καθώς και οι λοιποί λόγοι αναιρέσεως.

Β. Επί της προσφυγής ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου

121 Κατά το άρθρο 61, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αν η αναίρεση κριθεί βάσιμη, το Δικαστήριο αναιρεί την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου. Στην περίπτωση αυτή, μπορεί το ίδιο να αποφανθεί οριστικά επί της διαφοράς, εφόσον είναι ώριμη προς εκδίκαση.

122 Εν προκειμένω, η διαφορά είναι ώριμη προς εκδίκαση, δεδομένου ότι το Δικαστήριο έχει στη διάθεσή του τα αναγκαία στοιχεία για να αποφανθεί οριστικώς επί της προσφυγής που άσκησε η Δημοκρατία της Αυστρίας.

123 Ειδικότερα, από τις σκέψεις 78 έως 81, 112, 118 και 119 της παρούσας αποφάσεως προκύπτει ότι η επίδικη απόφαση ενέχει, αφενός, νομικό σφάλμα όσον αφορά τη διαπίστωση της Επιτροπής ότι δεν ήταν υποχρεωμένη να ελέγξει, εν προκειμένω, αν η απευθείας ανάθεση της σύμβασης κατασκευής των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων ήταν σύμφωνη με την ενωσιακή νομοθεσία για τις δημόσιες συμβάσεις και, αφετέρου, ελλιπή αιτιολογία κατά το μέρος που το θεσμικό αυτό όργανο έκρινε ότι μπορούσε, εν πάση περιπτώσει, να παραπέμψει απλώς και μόνον στη διαδικασία του 2015 προκειμένου να δικαιολογήσει το επαλλήλως διατυπωθέν συμπέρασμά του ότι δεν υπήρξε παραβίαση της σχετικής νομοθεσίας λόγω της προαναφερθείσας απευθείας ανάθεσης.

124 Επομένως, αφενός, πρέπει να γίνει δεκτός ο πρώτος λόγος ακυρώσεως με τον οποίο υποστηρίχθηκε, στο πλαίσιο της προσφυγής που ασκήθηκε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, ότι η Επιτροπή παρέλειψε να εξετάσει, με την επίδικη απόφαση, αν η απευθείας ανάθεση της σύμβασης κατασκευής των δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων συνεπαγόταν παραβίαση της ενωσιακής νομοθεσίας για τις δημόσιες συμβάσεις, καθώς και να αιτιολογήσει το επαλλήλως διατυπωθέν συμπέρασμά της επί του ζητήματος αυτού, και, αφετέρου, πρέπει να γίνει δεκτό το πρώτο σκέλος του δέκατου λόγου ακυρώσεως, το οποίο αφορούσε παράβαση της υποχρέωσης αιτιολόγησης κατά την έννοια του άρθρου 296 παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, όπερ σημαίνει ότι η επίδικη απόφαση είναι ακυρωτέα στο σύνολό της, χωρίς να χρειάζεται να εξεταστούν ούτε οι λοιπές αιτιάσεις που διατυπώθηκαν στο πλαίσιο του δέκατου λόγου ακυρώσεως ούτε οι λοιποί λόγοι ακυρώσεως οι οποίοι προβλήθηκαν στο πλαίσιο της προσφυγής.

VII. Επί των δικαστικών εξόδων

125 Κατά το άρθρο 184, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, όταν η αίτηση αναιρέσεως γίνεται δεκτή, το Δικαστήριο, εφόσον κρίνει το ίδιο οριστικά τη διαφορά, αποφαίνεται επί των δικαστικών εξόδων.

126 Βάσει του άρθρου 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, το οποίο εφαρμόζεται στην αναιρετική διαδικασία δυνάμει του άρθρου 184, παράγραφος 1, του ίδιου Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου.

127 Εν προκειμένω, δεδομένου ότι η Επιτροπή ηττήθηκε και η Δημοκρατία της Αυστρίας είχε ζητήσει την καταδίκη της στα δικαστικά έξοδα, πρέπει η Επιτροπή να φέρει, πέραν των δικών της δικαστικών εξόδων, και εκείνα στα οποία υποβλήθηκε το εν λόγω κράτος μέλος στο πλαίσιο τόσο της πρωτόδικης όσο και της αναιρετικής διαδικασίας.

128 Βάσει του άρθρου 140, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, το οποίο εφαρμόζεται στην αναιρετική διαδικασία δυνάμει του άρθρου 184, παράγραφος 1, του ίδιου Κανονισμού Διαδικασίας, τα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα που παρεμβαίνουν στη δίκη φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους. Ως εκ τούτου, η Τσεχική Δημοκρατία, η Γαλλική Δημοκρατία, το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, η Ουγγαρία και η Δημοκρατία της Πολωνίας φέρουν τα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν πρωτοδίκως και κατ' αναίρεση.

129 Τέλος, κατά το άρθρο 184, παράγραφος 4, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, ο παρεμβαίνων πρωτοδίκως, όταν δεν έχει ασκήσει ο ίδιος αναίρεση, μπορεί να καταδικαστεί στα έξοδα της αναιρετικής δίκης μόνον αν έλαβε μέρος στην ενώπιον του Δικαστηρίου έγγραφη ή προφορική διαδικασία. Λαμβανομένης υπόψη της διατάξεως αυτής, η Σλοβακική Δημοκρατία και το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας φέρουν τα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν πρωτοδίκως.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τμήμα μείζονος συνθέσεως) αποφασίζει:

1) **Αναιρεί την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 30ής Νοεμβρίου 2022, Αυστρία κατά Επιτροπής (T-101/18, EU:T:2022:728).**

2) Ακυρώνει την απόφαση (ΕΕ) 2017/2112 της Επιτροπής, της 6ης Μαρτίου 2017, σχετικά με το μέτρο/καθεστώς ενισχύσεων/κρατική ενίσχυση SA.38454 – 2015/C (πρώην 2015/N) που προτίθεται να χορηγήσει η Ουγγαρία για τη στήριξη της ανάπτυξης δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων στον πυρηνικό σταθμό ηλεκτροπαραγωγής Paks II.

3) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή φέρει, πέραν των δικών της δικαστικών εξόδων, και εκείνα στα οποία υποβλήθηκε η Δημοκρατία της Αυστρίας στο πλαίσιο τόσο της πρωτόδικης όσο και της αναιρετικής διαδικασίας.

4) Η Τσεχική Δημοκρατία, η Γαλλική Δημοκρατία, το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, η Ουγγαρία και η Δημοκρατία της Πολωνίας φέρουν τα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν πρωτοδίκως και κατ' αναίρεση.

5) Η Σλοβακική Δημοκρατία και το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας φέρουν τα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν πρωτοδίκως.

(υπογραφές)